

VAPE

tijdschrift voor vape en convenience

#2
07
'20

In deze editie

Doe de test! Hoe groot is jouw Vape Knowledge? | Meet the makers: Logic Compact | Politics: maak kennis met het Consumer Choice Center | Vape Travel: België | Science: in gesprek met Esther Croes, Trimbos Instituut | Hoe PMI te hulp schoot tijdens de coronacrisis | Ben jij klaar voor het naderende uitstalverbod?

CHOOSE YOUR MENTHOL

the e-cigarette

De kleuren van de Vape Pods op deze reclame-uiting wijken af van de werkelijke kleuren.

Nicotine is zeer verslavend

EDITORIAL

CORONA-PERIKELEN EN GEZONDHEIDSWINST

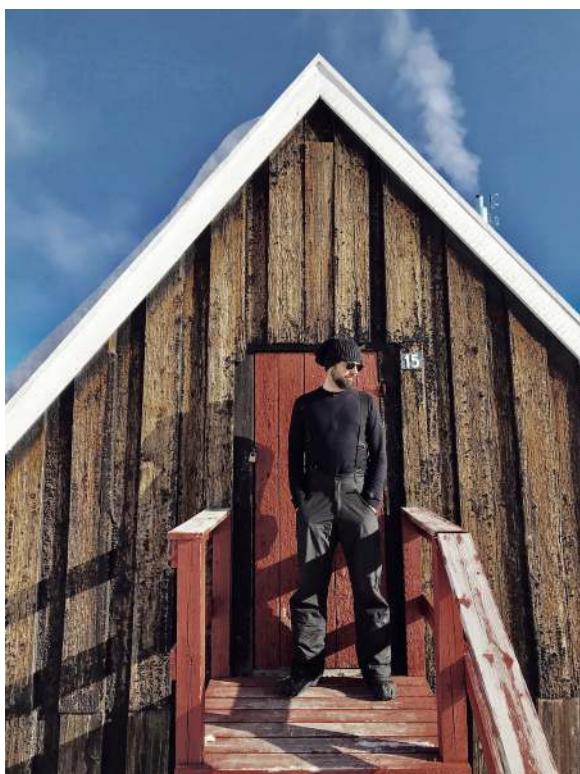
Wat een bijzonder vreemde tijd hebben we achter de rug sinds het verschijnen van de laatste editie van VAPE Magazine. Bijna drie maanden lang zaten we in een intelligente lockdown. Natuurlijk weten we niet hoe het per individuele ondernemer is geweest, maar zaken in winkelcentra hebben het zwaar gehad, omdat daar bijna geen mensen meer kwamen. Van andere ondernemers horen we dat ze goede zaken hebben gedaan, omdat mensen die thuiswerken blijkbaar meer vaperen dan wanneer ze aan het werk zijn op kantoor. We zijn benieuwd naar jouw verhalen, die zijn tenslotte voor iedereen anders.

Voor alle vertegenwoordigers was het ook even schakelen. Normaliter komen ze een kop koffie bij je drinken, nu moest alle communicatie via calls op afstand. Iedere aanbieder ging hier weer anders mee om. Mooi om te zien dat de industrie snel schakelde, hoe er plexiglas schermen werden geplaatst, hoe sommige producenten van e-liquids ineens hand sanitizer gingen maken. Hartverwarmend.

In deze editie lees je er meer over. Het meest spraakmakende nieuws in de afgelopen periode was het ingaan van de mentholban en de vernieuwde factsheet e-sigaretten van het Trimbos Instituut.

Inmiddels hebben bijna alle producenten extra menthol vapesmaken op de markt gebracht. Ook daar lees je in deze editie meer over. De factsheet van het Trimbos riep wel een hoop vragen op, zeker omdat het niet ronduit positief was. Maar, heel erg negatief was het ook niet. We mochten in gesprek met Arts-Epidemioloog Esther Croes van het Trimbos.

Wat blijkt, verstokte rokers die 100% overstappen op het dampen behalen zeker gezondheidswinst. Alle negatieve geluiden ten spijt, is dat een mooie uitspraak in een rapport waarop VWS beleid moet bepalen. We gaan ervan uit dat ze hun gezonde verstand gebruiken.

We wensen je veel leesplezier toe. En, ... blijf gezond.

Marco Barneveld

Hoofdredacteur

marco@vapemag.nl

-

3

V
A
P
E

INHOUD

Nº 2 / JULI 2020

4

V
A
P
E

NEWS	6	MEET THE MAKERS: Het internationale succesverhaal van JTI's Logic Compact	34
VAPE-KNOWLEDGE: Kennisquiz	10	Column: Emil 't Hart	37
COLUMN: Tessa van der Leeuw	14	TASTING	38
INTERVIEW: Samenwerking PMI en ondernemers tijdens corona	16	VAPE TRAVEL: België	41
SCIENCE: Interview Trimbos Instituut	22	POLITICS: Consumer Choice Center	49
Het uitstalverbod	26	INTERVIEW: Het nieuwe menthol universum van Vype	52
INTERVIEW: blu zet in op menthol	30	INTERVIEW: E-smoking concept Lekkerland	48
CUSTOMER JOURNEY	33	NEXT	55

COLOFON

5

V
A
P
E

Vape Magazine

Jacobsgasthuissteeg 11, 3511VT Utrecht,
Nederland

Hoofdredacteur:

Marco Barneveld

Adjunct-hoofdredacteur:

Robin Zwijnenburg

Design & Vormgeving:

redattack-design
+31[0]6-25388258
www.redattack-design.nl

Druk:

DWCprint B.V.
Kattegat 18, 9723 JP Groningen

Medewerkers aan dit nummer:

Marco Barneveld, Robin Zwijnenburg,
Jessica van Neerijnen Rentenaar,
Anneke Bisschops, Amy Bender, Tessa van der
Leeuw, Emil 't Hart, Siemon Vermetten.

Advertenties:

Marco Barneveld
+31[0]6-24766478
marco@vapemag.nl

Abonnees:

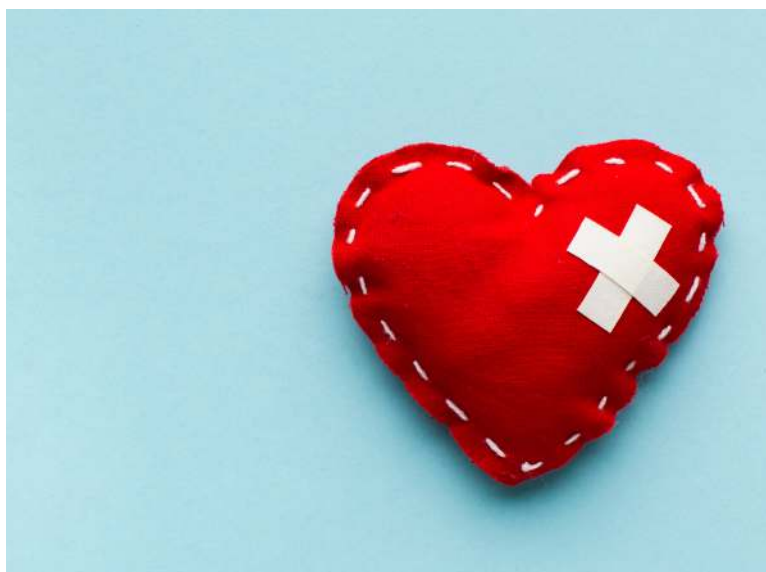
Robin Zwijnenburg
robin@vapemag.nl

Jaarabonnement: € 75,-

Losse exemplaren: € 20,-

NEWS

Er gebeurt een hoop in vapeland. Hierbij een verzameling van de laatste nieuwtjes en weetjes.

6

V
A
P
E

NEDERLAND **Gezondheid reden** **nummer één voor** **overstap naar e-sigaret**

Het verbeteren van de gezondheid blijkt de belangrijkste reden te zijn voor rokers om over te stappen van traditionele tabak naar vaperen. Dit blijkt uit onderzoek van Motivaction in opdracht van de Esigbond.

Het onderzoek werd gehouden onder meer dan duizend (ex-) gebruikers van traditionele en elektronische sigaretten. 41% van de dampers gaf aan overgestapt te zijn vanwege gezondheidsredenen. Kostenbesparing was met 36%

een goede tweede reden. Ook het verminderen van stank ten opzichte van normale sigaretten bleek hoog te scoren met 33%. Andere genoemde redenen waren het slechte imago van tabak, opvoeding van kinderen en vanuit verzoek van partner of vrienden.

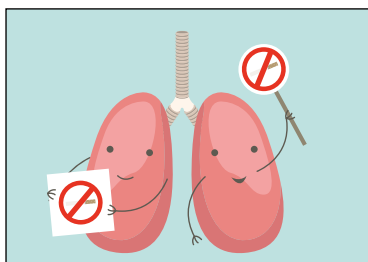
De uitkomsten van het onderzoek werden naar buiten gebracht in aanloop naar World Vape Day op 30 mei. Met dit initiatief, dat een dag voor World No Tobacco Day plaatsvindt, wordt aandacht gevraagd voor minder schadelijke alternatieven voor traditionele tabak zoals vaperen.

NEDERLAND **Imago e-sigaret** **verslechterd**

Het lag natuurlijk wel in de lijn der verwachting, maar onderzoek heeft nu officieel aangetoond dat de e-sigaret een flinke imagodeuk heeft opgelopen na de mediacrisis rondom de mysterieuze longaandoening.

In het najaar van 2019 zijn er tientallen doden gevallen in de Verenigde Staten die in eerste instantie werden toegeschreven aan vaperen. Achteraf bleek uit onderzoek dat de getroffen personen hun e-sigaret hadden gevuld met THC-vloeistof en/of vitamine E acetaat in plaats van reguliere, gekeurde nicotinevloeistof. Toch is de e-sigaret de dupe geworden van de tragische gebeurtenissen. Uit consumentenonderzoek van Motivaction blijkt dat het aantal gebruikers dat stopte met vaperen een piek had in de periode september 2019 tot maart 2020, wat dus overeenkomt met de periode van de mediacrisis. 45% van deze gestopte gebruikers wees als reden aan de zorgelijke berichtgeving over de e-sigaret. Twee derde van alle ex-vapers koos daarna weer voor traditionele tabak.

INDIA **Verbod op vaperen heeft** **weinig zin**

Sinds september 2019 is vaperen verboden in India. De grootste reden hiervoor is het beschermen van jongeren tegen de risico's van vaperen en nicotine.

Maar ondanks het verbod is het nog steeds redelijk gemakkelijk om aan een e-sigaret te komen in India. E-sigaretten en toebehoren zijn gewoon nog verkrijgbaar bij de meeste paan shops en online. Het enige verschil met voor het verbod is dat grote spelers zoals Juul en Vape uit het land zijn verdwenen. Indiase vapers kunnen wel nog aan geïmporteerde producten uit China komen, welke vaak ook een stuk goedkoper zijn. Helaas voldoen deze producten niet altijd aan de kwaliteitseisen. "Deze opkomende zwarte markt is verontrustend. De overheid loopt een gouden kans om e-sigaretten te reguleren mis," aldus Samrat Chowdhery van de Association of Vapers India. Hij gelooft juist dat een formele marktbescherming kan bieden tegenover kinderen.

NSO RETAIL **beurs 2020**

NEDERLAND **NSO Retail Beurs 2020** **verplaatst**

Zoals alle evenementen heeft ook de NSO Retail Beurs dit jaar helaas niet plaats kunnen vinden. Het evenement stond gepland op 15 maart, maar moest last-minute gecancelled worden vanwege het coronavirus.

Gelukkig heeft de organisatie een andere datum vast kunnen leggen bij de EXPO in Houten: zondag 4 oktober. "Dit jaar kenmerkt zich door veel belangrijke momenten in onze branche. Ondernemers worden geconfronteerd met veel veranderingen. Hoe ga je daarmee om en wat zijn de nieuwe kansen en mogelijkheden? De NSO Retail Beurs 2020 heeft de ambitie deze en andere vragen van ondernemers te beantwoorden," aldus de organisatie. Zet 4 oktober alvast in de agenda.

8

V A P E

VERENIGDE STATEN Meer corona- sterfgevallen door tegenwerking e-sigaret

Anti-vape-activisten gebruiken het coronavirus om het gebruik van e-sigaretten te beperken. Gezegd wordt dat vapers een hoger risico lopen op schade door COVID-19. Het beschikbare bewijs wijst echter op het tegenovergestelde.

"Als er juist was ingezet op het laten overstappen van rokers naar alternatieven zoals de e-sigaret, dan zouden er minder coronadoden gevallen zijn," zo geeft Dr. Michael Siegel, hoogleraar gezondheidswetenschappen aan de Boston University School of Public Health, aan. "De impact

van roken op het vermogen van het lichaam om te genezen is groot. Chirurgen dringen erop aan dat patiënten voor een operatie stoppen met roken, omdat dit de genezing remt en de vatbaarheid voor infectie verhoogt. Er is geen bewijs dat dit ook het geval is bij vaperen."

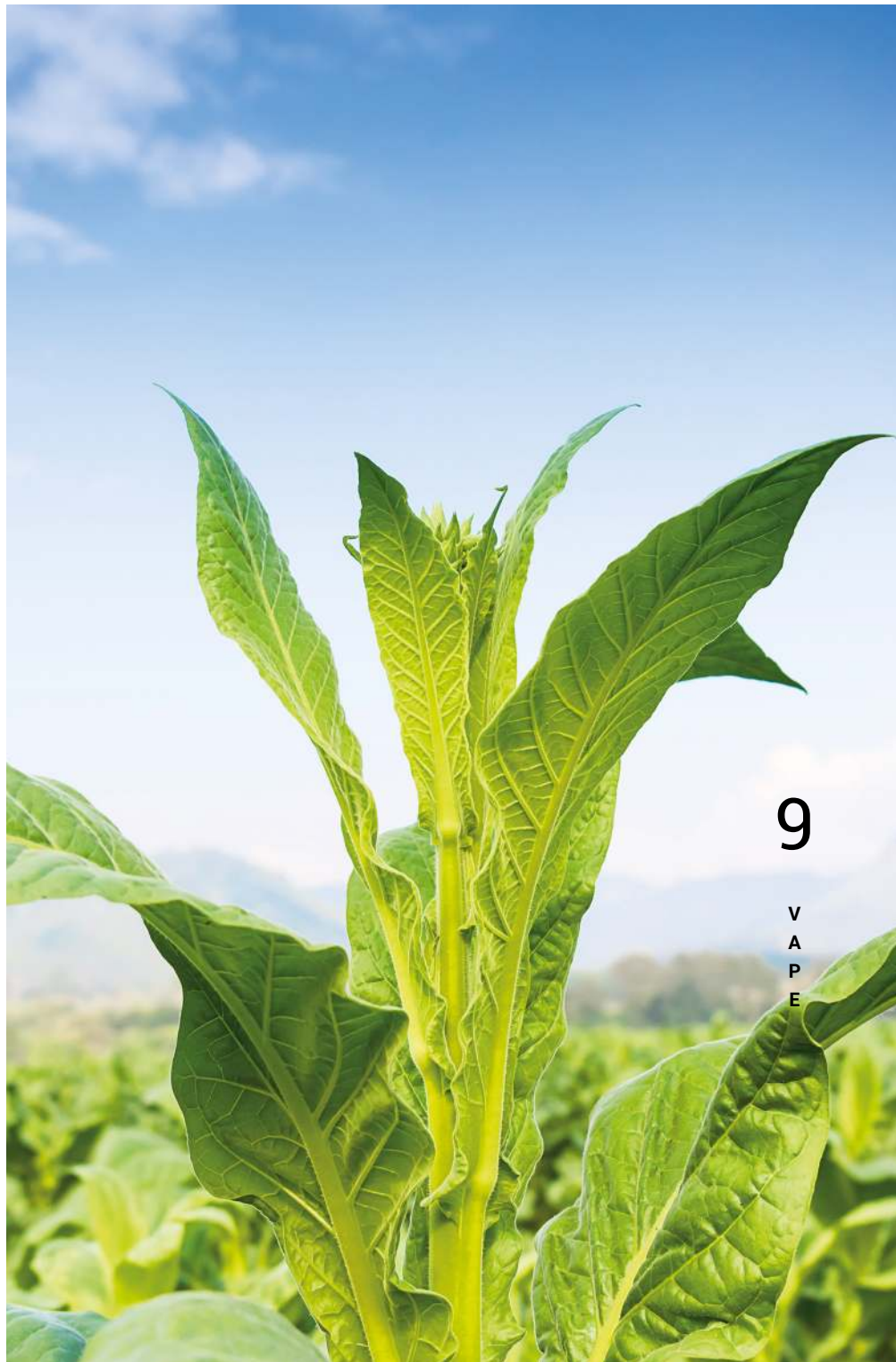
Siegel is van mening dat als anti-tabaksgroeperingen gelijk hebben over de dodelijke impact van het coronavirus op rokers, hun doel zou moeten zijn zoveel mogelijk mensen te laten stoppen met traditionele tabak. De e-sigaret is hier een goed alternatief voor. "Wat mensen moeten begrijpen, is dat roken echt een verslaving is. Om aan rokers ten tijde van een pandemie, wanneer mensen zoveel stress hebben, te vragen om cold turkey te stoppen is belachelijk."

GROOT-BRITANNIË Tabaksplant als antwoord op het coronavirus

De zoektocht naar een vaccin voor COVID-19 gaat door en helaas valt nog niet te voorspellen wanneer dit er zal zijn. Wat we wel weten is dat er een grote vraag zal zijn naar de moleculen die in het vaccin gaan. De tabaksplant kan hier misschien in voorzien.

Dat zeggen drie vooraanstaande Britse onderzoekers op het wetenschappelijke nieuwsplatform The Conversation. Dat een wereldwijde pandemie verholpen kan worden met een van 's werelds meest dodelijke planten is misschien ironisch, stellen ze. "Tabak heeft alle eigenschappen die we nodig hebben bij het selecteren van een pharming-platform: het is snelgroeiend, bladrijk en er zijn over de hele wereld mensen die bekend zijn met het kweken ervan," aldus de wetenschappers. "Verschillende laboratoria hebben al succes gezien bij het gebruik van tabaksplanten om antilichamen voor de behandeling van HIV en het ebolavirus." Wel is de Europese wetgeving momenteel strikt rondom de methode pharming, oftewel het aanpassen van planten zodat ze gericht verbindingen kunnen verbouwen. Dit mag alleen plaatsvinden in zwaar gecontroleerde ruimtes, terwijl het voordeel van de methode juist is dat het op grote schaal in open velden kan worden gedaan. De onderzoekers zien het feit dat de tabaksplant op deze manier ingezet kan worden als een uitgelezen kans.

9

V
A
P
E

**Heeft u nieuws?
Laat het ons weten door een mail te sturen naar
news@vapemag.nl**

10

V
A
P
E

VAPE KNOWLEDGE:

KENNISQUIZ

In deze rubriek van Vape Magazine zoomen we al sinds de eerste editie in op kennis over vaperen. We begonnen met een ABC van alle vape-jargon. We hebben het over coils en batterijen gehad. Over de samenstelling van e-liquids en we hebben nog even dieper ingezoomd op smaken. Maar nu we alle hoofditems van het vaperen hebben gehad, zijn we benieuwd of jullie eigenlijk wel goed hebben opgelet. Een kennisquiz met twintig vragen om dit te testen.

Maak de quiz en check de antwoorden op pagina 55.

VRAAG 1
Uit welk land kwam de man die in het jaar 2000 droomde over het roken van waterdamp en vanuit deze droom de e-sigaret uitvond?

- A. Verenigde Staten
- B. Kazachstan
- C. China
- D. India

VRAAG 3
Welke bewering over coils is NIET waar?

- A. Een coil is regelmatig aan vervanging toe
- B. Een coil wordt ook wel atomizer genoemd
- C. Een coil is het elektronische element dat ervoor zorgt dat de vloeistof omgezet wordt in damp
- D. Het is onmogelijk om een coil zelf te maken

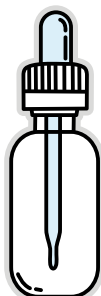
VRAAG 5
Een liquid bestaat voor zo'n 10% uit nicotine en aromastoffen. Wat zijn de afkortingen van de andere twee hoofdingrediënten in een e-liquid?

- A. PG en VG
- B. AB en CB
- C. TA en TB
- D. ZY en YY

VRAAG 2
Waar komt GEEN nicotine in voor?

- A. Aardappels
- B. Bleekselderij
- C. Aubergine
- D. Tomaat

VRAAG 4
Een appel-liquid bevat zo'n 26 verschillende aromastoffen. Hoeveel geuren en smaakstoffen bevat een echte appel ongeveer?

- A. 25
- B. 250
- C. 2500
- D. 25000

VRAAG 6
De wick is het zogenaamde lontje in de verdamper waar de coil omheen is gewikkeld. Waar is de wick meestal van gemaakt?

- A. Siliconen of plastic
- B. Watten van organisch katoen
- C. Kokostouw
- D. Nylonrossen

Welk effect heeft een alkaloïde, waarvan nicotine, net als cocaïne en cafeïne, een soort is?

- A. Het werkt opwekkend
- B. Het werkt verlamdend op het zenuwstelsel
- C. Het werkt hallucinerend
- D. Het werkt slaapverwekkend

Geen e-sigaret zonder batterij. Door wie is de batterij in het jaar 1800 uitgevonden?

- A. Kim Li Bat
- B. Alessandro Volta
- C. John Watt
- D. Richard Ohm

Een batterij gaat niet eindelijk mee, elke keer als deze opgeladen is gaat de kwaliteit iets achteruit. Wat is de levensduur van een gemiddeld vape-apparaat?

- A. 100 tot 150 keer opladen
- B. 300 tot 350 keer opladen
- C. 700 tot 750 keer opladen
- D. 1500 tot 2000 keer opladen

Propyleenglycol is een onmisbaar ingrediënt in een e-liquid, onder andere omdat het smaak goed overbrengt. Welk effect heeft het wanneer er te veel propyleenglycol in een e-liquid zit?

- A. Het neemt alle smaak van de liquid weg
- B. Je kan ontzettend grote wolken blazen
- C. Het veroorzaakt een droge mond
- D. De batterij van de e-sigaret gaat snel kapot

Propyleenglycol wordt ook voor allerlei andere producten gebruikt. Voor welk product wordt het NIET gebruikt?

- A. Tandpasta
- B. Rookvloeistof in rookmachines
- C. Antivriesmiddel
- D. Vitamine C bruistabletten

Wat is GEEN voordeel van nicotinezouten?

- A. Het is veel zachter op de keel dan gewone nicotine
- B. Het geeft een extra smaakdementie aan vaperen
- C. De snelheid van de nicotineopname is hoger.
- D. Je kan het ook over je eten strooien

Wat is een driptip?

- A. Het mondstukje van de verdamer
- B. Een speciaal bakje om e-liquids in te bewaren om te voorkomen dat ze gaan lekken
- C. Fooi geven in een vapeshop
- D. Een opzetstukje voor een vaper om deze langer te maken

Wat voor persoon wordt er in de vape-wereld aangeduid met de afkorting ANUS?

- A. Iemand die zowel traditioneel als elektronisch rookt
- B. Iemand die ook andere lichaamsholtes gebruikt om te vaperen
- C. Iemand die net begonnen is met vaperen
- D. Iemand die constant nieuwe producten en smaken uitprobeert

Wat is het meest populaire materiaal om een coil mee te bouwen?

- A. Nichroom
- B. Nikkel
- C. Kanthal
- D. Titanium

Wat voor apparaat gebruiken cloud chasers meestal om te vaperen?

- A. Shisha-pen
- B. Gesloten podsysteem
- C. Open podsysteem
- D. Cig-A-Like

In welk land hanteert de overheid een aanmoedigend en vooruitstrevend beleid ten opzichte van vaperen?

- A. Nieuw-Zeeland
- B. Verenigde Staten
- C. Argentinië
- D. India

Hoe wordt een systeem zoals IQOS genoemd?

- A. Smoke not burn
- B. Heat not burn
- C. Vape not burn
- D. Cloud not burn

In welk van de volgende landen zijn e-sigaretten illegaal?

- A. Marokko
- B. Verenigd Koninkrijk
- C. Thailand
- D. Israël

Wat doet iemand die aan 'cloud chasen' doet?

- A. Mede-vapers begroeten in openbare ruimtes
- B. Grote wolken blazen met zijn/haar e-sigaret
- C. Zoveel mogelijk vaperen in één minuut om een nicotine-rush te krijgen
- D. Aan de geur van de rook raden welke smaak iemand aan het vaperen is

COLUMN TESSA VAN DER LEEUW

HAMSTERHAUSSE

Misgrijpen na de grote of kleine boodschap in het kleinste kamertje, leek even volksangst nummer 1 bij aanvang van de Nederlandse (intelligente) lockdown. Maar net zoals de voorraad toiletpapier compleet verdampte onder de hamsterwoede, zo vlogen ook de dampwaren het magazijn van S4F uit.

De onzekerheid over aanvoer en de vrees om zonder favoriet genotsproduct komen te zitten, was groot. Zo groot dat de consument ging inslaan alsof het de allerlaatste kans was om e-liquid te kopen. De schappen in ons magazijn zagen eruit alsof we ze leeg hadden gehaald voor de grote voorjaars schoonmaak: allemaal lege plankjes.

We dachten dat na deze hamsterhousse het voorlopig wel even rustig zou blijven. Iedereen leek zo voortvarend ingekocht te hebben, dat men tot kerstmis genoeg in huis had. Maar de tsunami aan bestellingen bleef maar doorgolven.

Is iedereen spontaan meer gaan dampen? Ik denk dat het thuiswerken, waar je zelf bepaalt of je dampst tijdens werkuren, daar zeker in mee heeft gespeeld. Ook de stress van deze onzekere tijden moet een rol gespeeld hebben. Nicotine kalmeert.

Er ontstond zelfs een andere uitdaging. Er was bijna geen VG meer te krijgen, omdat de glycerine ook het hoofdbestanddeel is van handontsmettingsmiddel. Waardoor sommige van onze e-liquidmerken weer met de handen in het haar zaten.

Het gaf me een dubbel gevoel. Aan de ene kant was het een geruststelling, want ook ik was even compleet de weg kwijt met alle heersende angst: gaat mijn bedrijf het wel redden? Aan de andere kant voelde het erg raar om het zo druk te hebben terwijl de wereldeconomie gierend tot een halt kwam en veel kleine ondernemers en zelfstandigen hun omzetten zagen kelderen of hun inkomsten volkomen zagen opdrogen, zoals de horecaondernemers, reisbureaus en festivalorganisatoren.

Het was een gevoel van frustratie. Je gunt het niemand dat ze hun boterham mislopen. En al helemaal 'onze' ondernemers niet. En er was nogal wat verschil. Retailers dicht bij de supermarkten leken volop te verkopen en shops in winkelcentra hebben het zwaar, omdat er bijna niemand meer komt.

Het gonsde aan de andere kant van de saamhorigheid bij ons. Hoe kunnen we in deze tijden de ondernemer helpen? Vol overgave stortten we ons in het zo snel mogelijk bedienen van alle klanten, probeerden we telefonisch te ondersteunen en harten onder de riem te steken door elke klant van hand sanitizer te voorzien, een actie die we samen met Zap! Juice hebben opgezet.

Maar het blijven onzekere tijden. Hoe gaat dit alles later de markt beïnvloeden? Hoe gaat de economie dit te boven komen? Dit soort vraagstukken spookten door mijn hoofd. Maar net als het virus, hebben we de toekomst niet onder controle. En piekeren is negatief fantaseren. Dus, we bekijken het van week tot week. De tijd zal het leren.

Tessa van der Leeuw is de oprichtster van Smoke4Fun (S4F), een familiebedrijf dat medio 2011 gestart is met de verkoop van vape producten en inmiddels tot een groothandel is uitgegroeid.

14

V
A
P
E

NEW ARRIVALS

COSMO PLUS

1500mAh batterij
35W max vermogen
0.69-inch OLED scherm

RAZOR

Open pod systeem met 550mAh batterij
Pods met 2ml inhoud en 0.8 Ohm mesh coil
Pre-heat functie en notificaties d.m.v. trilling

THE DUTCH E-LIQUID DISTRIBUTOR

Exclusief gedistribueerd door:

Smoke4Fun BV

Hoogeveenweg 2b
2913 LV Nieuwerkerk a/d IJssel
Nederland

Telefoon: +31(0)180-312223

Email: verkoop@smoke4fun.nl

Site: www.smoke4fun.nl

DE HANDEN INEEN IN TIJDEN VAN CRISIS

“We bereiken alleen de overkant als we dezelfde kant op roeien”

De afgelopen periode was een ongekend bijzondere periode vol uitdagingen. Want hoe ondersteun je als bedrijf ondernemers in tijden van lockdown en social distancing? Philip Morris deed dat als volgt. Een verhaal vanuit meerdere perspectieven over samenwerken, plexiglazen afscheidingswanden, support op afstand en de productie van hand sanitizer.

Tekst: Marco Barneveld

16

V
A
P
E

En toen leek de wereld ineens stil te staan. Alleen de ontluikende lente trok zich niets aan van de wereldwijde uitbraak van het coronavirus, die in maart ook Nederland bereikte. Nooit eerder werd het openbare leven zo abrupt ontregeld en werden miljoenen Nederlanders aangewezen op de veiligheid van hun eigen huis. Zaken die voorheen zo vanzelfsprekend leken, zoals een training op de sportclub, een etentje bij de lokale Italiaan of een bezoek aan familieleden, bleken ineens verleden tijd.

Maar, na het verwerken van de eerste schrik en het hamsteren van de laatste rollen wc-papier ontsproten aan de vindingrijkheid van velen, praktische oplossingen voor de uitdagingen van de nieuwe anderhalvemetersamenleving. Ook voor tabaksspeciaalzaken en vapewinkels, die vaak een belangrijke rol in de buurt spelen, waren de gevolgen van het coronavirus, en de maatregelen tegen de verspreiding daarvan, direct zichtbaar.

Want hoe ga je om met de inrichting, openingstijden en het assortiment van de winkel? Hoe bescherm je zo goed mogelijk de gezondheid van je medewerkers? Hoe kom je in contact met je leveranciers, nu vertegenwoordigers niet meer op bezoek komen?

Voor dit speciale artikel spreken wij met een ondernemer uit Rotterdam en met twee medewerkers

van Philip Morris. Zij vertellen hoe zij, ondanks de bijzondere omstandigheden, samenwerken aan het realiseren van een rookvrije toekomst. De één staat achter een plexiglazen wand en de ander zit aan een keukentafel, maar ook in deze tijden proberen zij iets voor elkaar te betekenen.

Raymond van der Velden

Field Sales Manager Nederland – Philip Morris Benelux

Kun je wat meer over jezelf vertellen?

“Mijn naam is Raymond van der Velden, en ik ben als Field Sales Manager NL verantwoordelijk voor de buitendienst van PMI in Nederland. Ik werk inmiddels ruim dertien jaar bij PMI. En heb in die periode verschillende (inter)nationale functies gehad binnen Marketing & Sales.”

Hoe bevalt het thuiswerken?

“In het begin was het even omschakelen, maar je raakt er snel aan gewend. Voor mij persoonlijk was de omschakeling veel minder groot dan bijvoorbeeld voor mijn vertegenwoordigers en collega's met kinderen. Dat is toch wel even schakelen wanneer je én thuis moet werken én de kinderen thuis hebt. Ik

mis vooral de sociale contacten. Die heb je wel via video calls, maar dat is toch heel anders. Maar, we proberen er het beste van te maken in deze nieuwe digitale wereld."

Waar ben jij als Field Sales Manager Nederland verantwoordelijk voor?

"Als Field Sales Manager ben ik verantwoordelijk voor het uitrollen van alle commerciële activiteiten binnen de Nederlandse markt. Waarin voor ons de focus ligt op de groei van IQOS en HEETS, die een belangrijke bijdrage leveren richting een rookloze toekomst. In deze bijzondere tijden zijn daar een paar belangrijke uitdagingen bij gekomen: het beschermen van onze eigen medewerkers en handelspartners tegen het coronavirus en de aanpassingen van de werkwijze richting onze handelspartners, aangezien we tijdelijk geen fysieke bezoeken meer kunnen doen."

Tegen welke uitdagingen ben je aangelopen (vanuit PMI) in deze bijzondere tijden?

"De grootste uitdaging die centraal staat: hoe zorgen we er samen met onze handelspartners voor dat we de consument zo goed mogelijk kunnen blijven bedienen, zonder dat dit risico's met zich meebrengt voor de medewerkers."

Hoe doen jullie dat?

"Er staan daarbij drie punten centraal. Het welzijn en de gezondheid van onze medewerkers en handelspartners. De ondersteuning van onze medewerkers en handelspartners in hun werkwijze. En de aanwezigheid van onze producten bij alle verkooppunten. Ik ben persoonlijk een fan van omdenken, alles is mogelijk als je maar niet binnen de geijkte paden denkt. Ik probeer mijn buitendienst ook

volgens de principes van omdenken naar uitdagingen te laten kijken. Het 'corona-probleem' kunnen we niet oplossen, dus parkeren we dat. We gaan vooral kijken naar de kansen die er zijn ontstaan."

Hoe zijn de uitdagingen opgelost en de kansen gegrepen?

"Samen met de district managers hebben wij meerdere keren per week contact met de vertegenwoordigers. Tijdens deze contactmomenten spreken we over de thuissituatie en bieden waar nodig hulp. Daarbij kun je bijvoorbeeld denken aan flexibele werkuren, om ook de kinderen les te kunnen geven, of bepaalde kantoorbenodigdheden om het thuiswerken gemakkelijker te maken. We bespreken ook de bevindingen van de gesprekken met de retailers. De vertegenwoordigers nemen in deze tijden namelijk telefonisch contact op in plaats van langs te gaan. De gewenste contactfrequentie is voor iedere handelspartner anders, dus daar hebben we duidelijke afspraken over gemaakt.

Indien blijkt dat bepaalde producten als gevolg van de corona-situatie niet op voorraad zijn, dan volgen we dit intern op en proberen we het zo snel mogelijk op te lossen. Zodat 'nee verkopen' richting de consument geminimaliseerd is. Vanuit PMI ondervinden wij overigens geen productie- of leveringsproblemen door deze situatie.

Tevens proberen we te achterhalen wat de behoeftes zijn van de ondernemer. Afscheidingswanden bijvoorbeeld om de ondernemer en zijn personeel te beschermen. We hebben het initiatief genomen om 360 plexiglazen afscheidingswanden te laten produceren en te laten plaatsen bij ruim 280 winkelpunten. En dat binnen een periode van anderhalve week! Ook hebben we eind april een online catalogus gelanceerd waar onze handelspartners ondersteunende items kunnen bestellen, zoals bijvoorbeeld handreinigingsmiddel en bestickering voor in de winkels. En dit alles zonder kosten door te berekenen. Gratis. Geheel in lijn met een van mijn centrale principes in het bouwen van relaties: what you water, grows.

Ondanks al deze aanpassingen hopen we weer snel onze fysieke bezoeken te mogen hervatten en samen met de retailers verder te bouwen aan een rookloze toekomst. Uiteindelijk gaat er voor beide partijen niets boven face-to-face contact."

Melvin Boerman

CIGO Zevenkamp
Ondernemer sinds maart 2014

Kun je wat meer over jezelf vertellen?

"Ik ben Melvin Boerman en ik werk sinds maart 2014 in een CIGO in Zevenkamp."

De zaak is gewoon open?

"Onze winkel is ondanks de coronacrisis altijd opengebleven. Aan het begin van de crisis met aangepaste openingstijden in verband met de personeelsbezetting. Volgens de richtlijnen van het RIVM waren wij en het personeel verplicht om thuis te blijven bij verkoudheidsklachten. Dat zorgde helaas voor een onderbezetting."

De hele crisis heeft wel noodzakelijke aanpassingen van de winkel gevraagd. Denk aan een speciale looproute voor de klanten, plexiglazen schermen aan de kassa, vloerstickers om de 1,5 meter afstand aan te geven en te bewaken. Ook mocht er maar een maximumaantal klanten in de winkel zijn op hetzelfde moment. Momenteel hebben wij de openingstijden weer verruimd, maar zijn nog niet op volle sterkte open."

Hoe gaan de zaken?

"De zaken gaan eerlijk gezegd, ondanks de crisis, redelijk goed. Wij merken helaas een enorme daling

in de marge-groepen zoals wenskaarten, lectuur en cadeauartikelen. Maar vape en heat-not-burn gaan goed. Wij verkopen veel IQOS devices en HEETS. Dat is voor ons als winkel interessant, ook vanuit margeperspectief."

Hoeveel personeel is er?

"Buiten de eigenaar zelf, werken wij met een fulltimer en parttimer in vaste dienst en een tweetal oproepkrachten."

Hoe bescherm je je personeel/jezelf?

"Wij doen veel aan het beschermen van het personeel en de klanten. Bij het afrekenen stimuleren wij de klanten om zoveel mogelijk met pinpas of contactloos te betalen. Daarnaast hebben we, zoals gezegd, plexiglazen schermen bij de kassa's en kunnen de klanten alleen via een bepaalde route de winkel betreden. Er mag maar een maximumaantal klanten tegelijk in de winkel. Tevens attenderen wij de klanten op het houden van minimaal 1,5 meter afstand via vloerstickers. Helaas moeten wij bij het laatste nogal eens ingrijpen, het belang van afstand houden is nog niet bij iedereen goed doorgedrongen of men vergeet het af en toe. Ook werkt iedereen met latex handschoenen, die na 20 minuten vervangen dienen te worden, en moet het personeel veelvuldig de handen wassen en ontsmetten. Persoonlijk contact met klanten en collega's, dus te dichtbij komen, is niet done."

Wat vind je van de ondersteuning die je krijgt vanuit PMI?

"De ondersteuning vanuit PMI is in één woord geweldig. Zo kwam PMI uit eigen initiatief met kassaschermen voor de ondernemers. Een geste die, in deze voor veel ondernemers pittige tijden, enorm dankbaar ontvangen is."

Het mentholverbod dat sinds 20 mei van kracht is, wordt door PMI geweldig ondersteund door uitstekende informatieverstrekking, die wij dan weer naar onze klanten overbrengen. Het is voor ons als ondernemer een stuk makkelijker om de implicaties van de mentholban aan de klant kenbaar te maken en uit te leggen, om uiteindelijk een goed alternatief te kunnen adviseren."

Verder zijn wij enorm blij met de unieke samenwerking met de PMI-vertegenwoordiger Dyon. Hij verdiept zich in de breedste zin van het woord in de ondernemer, zodat er een zeer persoonlijke samenwerking tot stand gebracht is, met wederzijds vertrouwen en respect. We zitten figuurlijk gesproken samen in een bootje en we bereiken alleen de overkant als we allemaal dezelfde kant op roeien!"

Marloes Beekhuis

Territory Executive Team Rotterdam

Kun je wat meer over jezelf vertellen?

"Ik ben Marloes Beekhuis en ik werk sinds februari 2019 bij Philip Morris als Territory Executive in Team Rotterdam."

Hoe bevalt het thuiswerken?

Thuiswerken heeft zijn voor- en nadelen. Op het moment dat wij het bericht kregen dat wij onze retailers niet meer fysiek mochten bezoeken, dacht ik 'hoe gaan we ervoor zorgen dat het contact met de retailers optimaal blijft en hoe kunnen wij er met zijn allen voor zorgen dat we ze kunnen bijstaan in deze lastige tijd?'. Gelukkig werd er vanuit het management van Philip Morris snel geschakeld en lag er snel een plan klaar. Hieruit bleek dat wij, als aanspreekpunt voor de retailers, van groot belang zijn. Het is niet fijn om de retailers niet te kunnen zien en om niet even een goed gesprek te hebben onder het genot van een kopje koffie, maar ik merk dat de banden met de ondernemers nóg sterker zijn geworden. Van nature zijn (de meeste) vertegenwoordigers geen 'stilzitters' en dat is dan ook wel een groot verschil met hoe onze 'normale' dagen eruitzien; 40 uur per week werken achter een laptop is wel even wennen."

Waar ben jij als TE verantwoordelijk voor?

"Als Territory Executive ben ik verantwoordelijk voor het opbouwen én onderhouden van relaties met onze (toekomstige) klanten. In mijn geval gaat dat om retailers van tabakszaken en vapewinkels. Samen met het team ontwikkel ik salesplannen en voer ik deze plannen uit. Ook sta ik in contact met de consument en zorg ik ervoor dat de retailers

enthousiast worden én blijven over onze visie; een rookvrije toekomst."

Tegen welke uitdagingen ben je aangelopen en hoe zijn ze opgelost?

"Ik denk dat de grootste uitdaging is hoe je het beste in contact komt en blijft met de retailer en hoe je ervoor zorgt dat de boodschap die je wilt overbrengen goed overkomt. De meeste retailers met wie ik samenwerk, staan vaak alleen in de winkel en dat kan een telefoongesprek in de weg zitten. Daarom hebben wij in de eerste week van het thuiswerken vooral contact gehad om te vragen waar de behoefte lag. Bijvoorbeeld welk tijdstip het beste uitkomt, op welke manier(en) zij prefereren om in contact te komen (bellen, e-mailen of appen) en wat de verwachtingen zijn van hen wat betreft de samenwerking op afstand met Philip Morris. De oplossing hiervoor is écht de tijd nemen voor het contactmoment en, meer dan normaal, herhalen en samenvatten van hetgeen besproken is. Zo komt het nu veel vaker voor dat ik een telefoongesprek met de retailer samenvat en dit via de e-mail nog eens naar de retailer verzend. Voorheen deed ik dit vrijwel nooit."

Hoe werkt dat, support op afstand?

Over het algemeen werkt dat dus best goed, maar dat neemt niet weg dat ik het fysiek bezoeken van een winkel wel mis. Ik probeer daar alleen niet te veel bij stil te staan, want ik kan de situatie toch niet veranderen. Voor mij is het belangrijk dat de retailer zich gehoord voelt en dat voorkomen wordt dat de winkelier met vragen blijft zitten. Zo geven wij veel informatie over het mentholverbod en over de veranderingen in ons portfolio. Hiervoor ontwikkelen wij ook handige tools die de retailers kunnen gebruiken en zorgen wij ervoor dat alle informatie up-to-date is op ons platform Open."

Wat zijn de geluiden uit de markt? Is men optimistisch?

"Ik kan met volle overtuiging zeggen dat ik vrijwel alleen maar positieve reacties heb ontvangen van retailers wat betreft onze samenwerking tijdens het thuis werken. Ik merk dat de meeste ondernemers optimistisch blijven en dat de meeste consumenten hun producten blijven kopen in de winkel waar zij dat voorheen ook deden. Vooral in het begin van de huidige situatie leek het erop dat consumenten juist meer dan normaal aanschafden, vanwege de angst om een product niet meer te krijgen. Die angst is nu ondertussen weg. Dat neemt natuurlijk niet weg dat sommige ondernemers harder worden getroffen, bijvoorbeeld vanwege de locatie van hun winkel. Toch proberen ook deze retailers over het algemeen positief te blijven en wij met hen. Ik denk ook dat onze klanten geen opgevers zijn en dat zij keihard werken

om deze tijd door te komen en daar ben ik trots op."

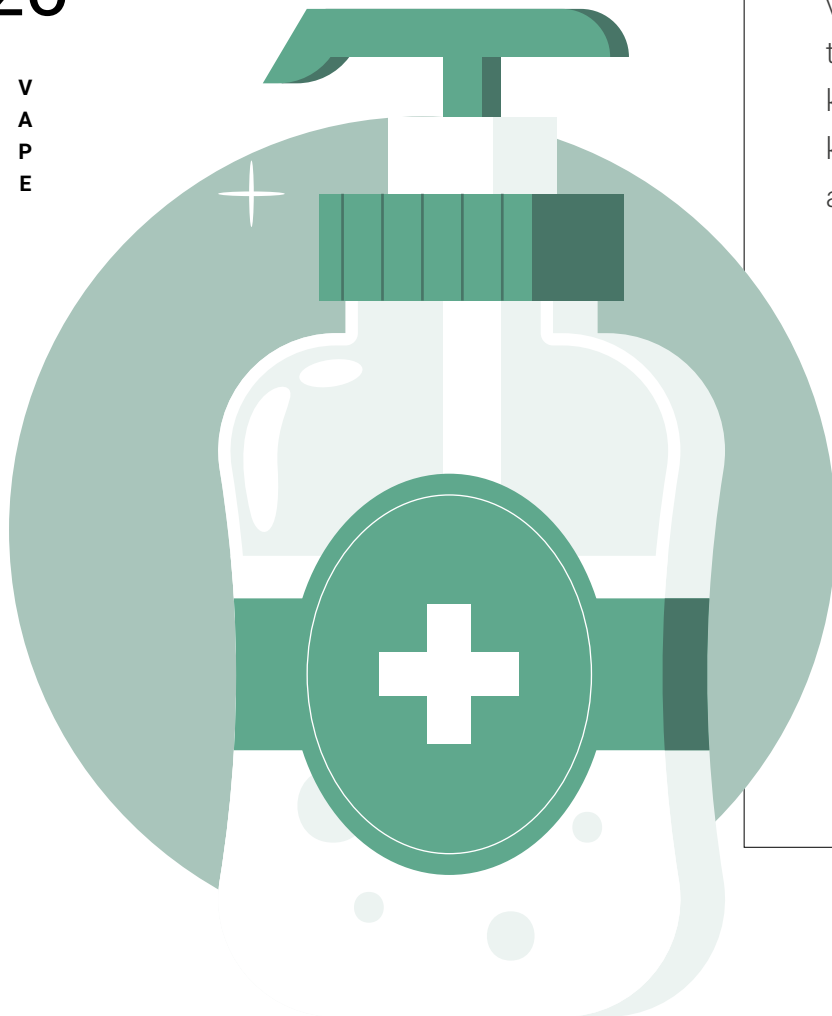
Wat vind je het meest bijzondere aan deze periode?

"Waar ik ook echt trots op ben, is dat Philip Morris 280 ondernemers heeft ondersteund met plexiglas wanden. En er zijn verschillende goede doelen gesteund vanuit Philip Morris Benelux. Ook hebben wij, vanuit team Rotterdam, chocolade geschonken aan de ondernemers om ze een hart onder de riem te steken. Het zit hem in de kleine dingen."

20

V
A
P
E

PMI OPEN:

Mondkapjes en schone handen

Niet lullen, maar poetsen. Die mentaliteit heeft ervoor gezorgd dat PMI tijdens deze crisis ineens ook (kleinschalig) producent van hand sanitizer is geworden. Omdat er een tekort bleek te zijn hieraan, bedacht men in de fabriek in Bergen op Zoom dat het mogelijk moest zijn om het ontsmettende product op korte termijn te produceren. Zo gezegd, zo gedaan.

Inmiddels zijn al 350 winkelpunten ermee voorzien, verpakt in flessen van 500 ml. Kom je ook hand sanitizer tekort? Ondernemers kunnen dit kosteloos bij PMI aanvragen. Daar kun je overigens ook mondmaskers aanvragen.

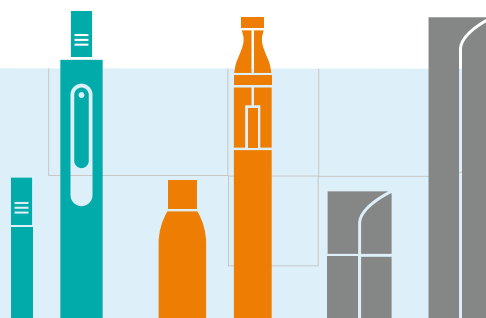
Daarvoor moet je wel toegang hebben tot PMI Open. Aanmelden voor PMI Open is eenvoudig via **www.pmiopen.nl** of door contact op te nemen met de Territory Executive van Philip Morris.

Bestel nu ook uw e-smoke producten bij Lekkerland

De voordelen van e-smoking bij Lekkerland:

- Een uitgebreid assortiment liquids, pods én verwarmde tabak.
- Deskundig advies.
- Ondersteuning op maat (schapadvies en gratis winkel materiaal).
- Bestellen is gemakkelijk via de webshop of app. Uiteraard in combinatie met uw reguliere order.

Wilt u weten welke mogelijkheden elektronisch roken biedt voor uw klant én voor u als ondernemer? Neem gerust contact met ons op via 088 74 74 111.

We zijn u graag van dienst!

 Lekkerland

SCIENCE

Arts-Epidemioloog Esther Croes

TEKST & BEELD

Marco Barneveld

22

V
A
P
E

“VOOR DE VERSTOKTE ROKER IS 100% VAPEN EEN BETER ALTERNATIEF”

Het Trimbos Instituut kwam recentelijk uit met een vernieuwde Factsheet Elektronische Sigaretten. Dr. Esther Croes is Arts-Epidemioloog en werkt bij het programma Tabak van het Trimbos. We gingen in gesprek.

Roken is de belangrijkste vermijdbare oorzaak van voortijdige sterfte in Nederland, zo lezen we in de Factsheet Elektronisch Roken van het Trimbos. Jaarlijks sterven in ons land ongeveer 20.000 mensen aan de gevolgen van roken. Toch rookte in 2018 22,4% van de Nederlandse volwassenen. De schade van roken wordt voor het grootste deel veroorzaakt door het vrijkomen van giftige en

kankerverwekkende stoffen bij de verbranding van tabak.

Zoals je weet werd in 2003 in China de e-sigaret ontwikkeld die nicotine kan afleveren zonder de schadelijke verbranding van tabak. Gezondheidszorgexperts zijn overwegend eensgezind over het belang van tabaksontmoedigingsbeleid, maar over de rol van de e-sigaret verschillen de meningen. Volgens

“Het lijkt erop dat het minder schadelijk is wanneer een roker 100% overstapt op vaperen. Maar ja, wat doet het op de lange termijn?”

voorstanders is een e-sigaret een gezonder alternatief voor de tabakssigaret en kan het dienen als een hulpmiddel bij het stoppen met roken. Het Ministerie van VWS gaf, vanuit staatssecretaris Blokhuis, het Trimbos Instituut de opdracht om de Factsheet Elektronische Sigaretten te vernieuwen met de kennis van meer recente wetenschappelijke onderzoeken.

Arts-Epidemioloog Esther Croes was nauw betrokken bij de totstandkoming van deze vernieuwde factsheet. VAPE Magazine had, uiteraard, wat vragen bij het onderzoek. Gelukkig was Dr. Croes bereid enkele vragen te beantwoorden.

Wanneer kwam u voor het eerst in aanraking met de e-sigaret?

“Dat was tijdens een bijeenkomst van de Society for Research on Nicotine & Tobacco (SRNT), dat was in 2012. Ik dacht, dit zou wel eens de oplossing kunnen zijn voor veel rokers om te stoppen met roken. Ik ben daar toen positief gestemd vandaan gekomen.”

Hoe kijkt u tegen het vaperen aan?

“Als wetenschapper kijk ik naar de feiten en dan met name naar drie aspecten. Wat is de intrinsieke schade van de e-sigaret, kortom wat doet het met het lichaam? Wat doet het met rokers? Helpt het ze om te stoppen met roken? En wat doet het met stimuleren, kortom

begint de jeugd ermee, wat we niet willen? Ik ben inmiddels een stuk minder positief dan in 2012.”

We zijn ooit begonnen met VAPE Magazine, omdat alles erop wijst dat het een minder schadelijk alternatief is voor verstokte rokers. Erg hoopvol. Klopt dat beeld nog?

“Het lijkt erop dat het minder schadelijk is wanneer een roker 100% overstapt op vaperen. Maar ja, wat doet het op de lange termijn? Bij het roken heeft het ook tientallen jaren geduurd voordat duidelijk werd wat roken aanricht. Het was in feite de start van mijn vakgebied in de jaren 50 van de vorige eeuw toen men ontdekte dat mensen die rookten vaker kanker kregen.”

Maar kunnen rokers dan beter blijven roken?

“Nee. Het Trimbos wil graag dat rokers stoppen met roken.”

En vaperen?

“Voor verstokte rokers is vaperen een beter alternatief wanneer ze 100% overstappen van roken naar vaperen en binnen twee jaar ook het dampen afbouwen.”

Is er in de factsheet eigen wetenschappelijk onderzoek gedaan of is er enkel gebruikgemaakt van bestaande rapporten?

“Deze factsheet vat feiten over de e-sigaret samen, afkomstig uit wetenschappelijke literatuur en beleidsdocumenten.”

Er zijn nogal veel wetenschappelijke onderzoeken gedaan wereldwijd. Hoe is de selectie van de wetenschappelijke publicaties die aangehaald worden in dit rapport tot stand gekomen?

“Waar mogelijk is deze factsheet gebaseerd op overzichtsstudies die op systematische wijze de wetenschappelijke literatuur

samenvatten en de bewijskracht inschatten. Bijvoorbeeld rapporten van Public Health England en het RIVM. Deze overzichtsstudies zijn aangevuld met kennis uit losse artikelen die zijn verschenen nadat bovenstaande overzichtsstudies en internationale rapporten gepubliceerd waren. Er is literatuur gezocht via PubMed en Google Scholar tot en met december 2019.”

Het levert voor rokers van tabak dus zeker gezondheidswinst op wanneer ze volledig overgaan op het vaperen. Zou het geen aanbeveling verdienen om vanuit volksgezondheid juist daarop in te spelen?

“Onze eerste aanbeveling is om te proberen om te stoppen met roken met andere methoden. De meest effectieve methode is coaching, en die kan zo nodig worden aangevuld met medicijnen, zoals nicotinepleisters, die de trek in een sigaret helpen onderdrukken. Als het niet lukt om met deze methoden te stoppen met roken, willen we wel voor rokers de mogelijkheid open laten om gebruik te maken van een e-sigaret.”

“Doordat de e-sigaret relatief kort op de markt is, is er nog weinig bekend over de langetermijneffecten van het gebruik van e-sigaretten.”

Vanuit het voorzorgsprincipe stelt het rapport dat we nog niet weten wat de gevolgen op lange termijn zijn, maar het stelt tevens dat er gezondheidswinst te behalen valt voor hen die 100% overstappen. Hoe lang duurt het voordat u weet wat het op lange termijn doet?

"Dat is dus heel erg lastig. Want het gros van de mensen die gaan vaperen, hebben jaren gerookt. Doordat de e-sigaret relatief kort op de markt is, is er nog weinig bekend over de langetermijngevolgen van het gebruik van e-sigaretten. Ook zijn er veel verschillende modellen e-sigaret, e-vloeistoffen en gebruikspatronen. Veel studies kampen met kleine aantallen en ook gebruiken de meeste studies een eigen onderzoeksopzet, waardoor onderling vergelijken moeilijk is. Bovendien worden vaak de effecten van aparte bestanddelen bestudeerd, zodat geen zicht wordt verkregen in welke mate effecten elkaar beïnvloeden. Hierdoor is het slecht mogelijk om de schadelijkheid te bepalen en te vergelijken met tabakssigaretten. Daarnaast spelen er nog veel meer factoren mee. Want er zijn veel verschillende smaakstoffen waarvan we nog niet precies weten wat ze doen bij verdamming, of welke chemische reacties plaatsvinden bij deze verhittingstemperatuur. Zo zijn er nog veel beperkingen in de huidige literatuur. Dat melden we ook in de factsheet."

Er sterven jaarlijks zo'n 19.000 mensen aan de gevolgen van roken. Hoeveel mensen zijn er doodgegaan de laatste zeventien jaar aan het dampen?

"Erg weinig."

Het rapport is uitgevoerd door het Nationaal Expertisecentrum

Tabaksontmoediging. Zou de e-sigaret geen rol kunnen spelen in dat tabaksontmoedigingsbeleid?

"Jawel, en die rol heeft het nu ook. In de richtlijnen is opgenomen dat de e-sigaret een optie is voor rokers die het niet lukt om te stoppen met roken met de bewezen effectieve methoden, dus coaching en eventueel nicotinevervangers of pillen."

Het Trimbos schrijft dat modelstudies aantonen dat wanneer e-sigaretten zorgen voor meer mensen die blijvend stoppen met roken, de effecten voor de volksgezondheid positief zijn op de korte termijn. Waarom raadt u dan toch een e-sigaret af?

"Er zijn veel beperkingen in het beschikbare onderzoek naar de e-sigaret. Ook zijn nog veel onderwerpen niet voldoende onderzocht om een gebalanceerd eindoordeel te kunnen vellen over het netto volksgezondheidseffect van de e-sigaret. We raden ten eerste af om te beginnen met vaperen uit het niets. We raden het vaperen dus niet af voor verstokte rokers die 100% overstappen op vaperen en op termijn ook daarmee stoppen."

Mag ik u tot slot nog vragen hoe het Trimbos Instituut gefinancierd wordt en of er een briefing is wanneer er een opdracht komt vanuit VWS?

"Het Trimbos is een stichting zonder commerciële doelstelling. We onderzoeken geestelijke gezondheid en verslaving met financiering vanuit onder andere VWS, ZonMw en andere onderzoeksfondsen. Nee, er is geen briefing wanneer we aan een onderzoek beginnen. We zijn volkomen onafhankelijk. Men mag zich niet bemoeien met de inhoud. Het doel van deze factsheet is om de Kamer te informeren, maar ook het algemeen publiek. VWS

mag zich niet bemoeien met de tekst. En dat gebeurt ook niet. We merken wel dat de factsheet veel sterke reacties oproept. En dat is logisch en lastig. Er zijn grote voorstanders van het vaperen en grote tegenstanders. Wij hebben als Trimbos een middenpositie, en voorop staat dat we ons altijd baseren op de wetenschappelijke inzichten die voorhanden zijn."

T₁ I₁ M₃ E₁

T₁ O₁

Q₁₀ U₁ I₁ T₁

25

V
A
P
E

De factsheet

De volledige factsheet van het Trimbos Instituut is in zijn geheel te downloaden via www.trimbos.nl. Het is een lijvig document, maar staat vol met de laatste inzichten wanneer je je hierin meer wilt verdiepen.

UITSTALVERBOD:

SPECIALISEREN OF NIET?

Vanaf 1 januari 2021 moeten vapeproducten helemaal aan het zicht worden onttrokken. Ook op websites die vapeproducten verkopen. Afbeeldingen van producten gaan hieronder vallen. Met verstreckende gevolgen. Een uitzondering is de speciaalzaak. Wordt het tijd om verder te specialiseren?

Tekst: Marco Barneveld

26

V
A
P
E

Het lijkt nog ver weg, 1 januari 2021. Maar de tijd heeft de neiging te vliegen als een Boeing op lachgas. En het nieuwe uitstalverbod vergt best wat voorbereiding voor je als ondernemer. En al helemaal voor de webwinkelier. Voor hen die nog niet precies weten wat het uitstalverbod inhoudt, even een korte inleiding.

Het uitstalverbod valt onder het reclameverbod en houdt in dat tabaksproducten en aanverwante producten zoals elektronische dampwaren en voor roken bestemde kruidenproducten in de winkel niet meer zichtbaar mogen zijn. In de meeste supermarkten is dit al doorgevoerd en wettelijk moet het vanaf 1 juli in alle supermarkten doorgevoerd zijn. Dit uitstalverbod gaat ver. Kleuren en contouren van producten mogen niet te zien zijn. De ondernemer dient gebruik te maken van neutraal gekleurde kasten, (schuif) deuren, laden of gordijnen om ervoor te zorgen dat de producten niet meer zichtbaar zijn.

Voor fysieke winkels heeft dit gevolgen, maar online gaat de nieuwe wetgeving nog een paar stappen verder.

Geen plaatjes

"De verkoop via internet blijft toegestaan, maar op websites mogen geen afbeeldingen meer getoond worden," legt Emil 't Hart, voorzitter van de Esigbond uit. "Nu mag je nog een foto laten zien van het te verkopen artikel, maar vanaf 1 januari mag ook dat niet meer. Links naar andere websites met afbeeldingen van vapeproducten zijn ook niet toegestaan."

Ook het toevoegen van enige sjeu aan de teksten wordt gezien als reclame en mag dus niet meer. "Een webwinkel mag alleen een neutrale uniforme opsomming geven van de aangeboden producten tegen een neutrale achtergrond. Hierbij mag (alleen op de plaats waar het product kan worden besteld) de naam van het merk en die van de merkvariant, de grootte of de inhoud van de verpakking en de consumentenprijs vermeld worden," zegt 't Hart. "Je begrijpt dat dit nogal verstreckende gevolgen heeft voor de internetondernemer, want informeren wordt nagenoeg onmogelijk. Voor de bestaande damper die al weet wat voor product hij wil aanschaffen, zal het niet zoveel uitmaken. Maar nieuwe producten aan de man brengen, zal een stuk lastiger

worden. En de consument zal dus via Google moeten gaan zoeken wat een bepaald product nu is. Dat is uiteraard wel te vinden, maar handig is het niet. Als Esigbond proberen we de internetondernemers goed voor te lichten over de ophanden zijnde veranderingen, maar de wetgeving is nog niet volledig duidelijk. Wat mag er bijvoorbeeld via chatfuncties? Hoe zit het met apps? Meer duidelijkheid is er pas vanaf 1 juli."

De uitzondering

In de grote ketens als bijvoorbeeld Readshop, AKO, Primera en Vivant moet alles in het nieuwe jaar ook achter deuren. De wet maakt een uitzondering voor speciaalzaken. "Wanneer je een gespecialiseerde stenen vapeshop of tabakszaak hebt, 75% van je omzet uit die producten haalt en je je zaak begonnen bent voor 1 januari 2019 val je onder de uitzonderingsregel," zegt 't Hart. "Deze vape- of tabakszaak moet als zodanig geregistreerd staan, verplicht een omzetopgave met verklaring van RA of AA doen en een registratie op naam hebben van één of twee natuurlijke personen. Daarnaast is er nog een soort speciaalzaak die onder de uitzondering valt. Ook winkels

“Wanneer je een gespecialiseerde stenen vapeshop of tabakszaak hebt, 75% van je omzet uit die producten haalt en je je zaak begonnen bent voor 1 januari 2019 val je onder de uitzonderingsregel.”

die alleen rook- en dampwaren, rokersbenodigdheden, loten en dagbladen in de handel brengen en zo geregistreerd staan mogen zichzelf speciaalzaak noemen. Deze winkels zijn vrijgesteld van omzetopgave, hebben geen registratie van natuurlijke personen nodig en mogen ook na 31 december 2018 in het handelsregister zijn ingeschreven. Handig om hierbij te benoemen is dat tijdschriften niet als dagbladen worden beschouwd.”

Met alle restricties op informatieverstrekking en zichtbaarheid zou het weleens erg interessant kunnen zijn om onder die uitzondering te vallen. “Nieuwe dampers, of überhaupt mensen die informatie willen over het dampen, moeten goed voorgelicht worden,” zegt 't Hart. “Daarbij hoort toch ook het tonen van het product. En dat kan vanaf 1 januari eigenlijk alleen nog bij speciaalzaken.”

De vraag is dan ook, of het voor sommige ondernemers niet beter is om verder te specialiseren? "Het kan interessant zijn om te bekijken hoe je omzet in elkaar zit," denkt 't Hart. "Wanneer je bijna 75% van je omzet uit vape of tabak haalt, zeg 70%, dan is het misschien tijd om de koelkast met cola uit de zaak te halen. Of het schap met tijdschriften. Wanneer je daardoor ineens onder de uitzondering valt, is dit het bekijken waard."

Hoe registreer ik me als speciaalzaak?

Vanaf 1 juli 2020 kunnen speciaalzaken die een beroep op de uitzondering willen doen, zich registreren via de website van de NVWA. Zo kun je een beroep doen op de uitzondering van het uitstalverbod.

- Je verkoopt alleen rookwaren, rookaccessoires, loten en dagbladen.
- Je hebt je bij de NVWA geregistreerd.
- Je hebt een maximale omzet van 700.000 euro netto per jaar, waarbij ten minste 75% van de omzet uit rookwaren komt.
- Je bent voor 1 januari 2019 ingeschreven in het handelsregister.
- Bovendien heb je je voor 1 januari 2021 bij de NVWA geregistreerd op naam van één of twee natuurlijke personen.
- Na registratie kun je op verzoek van de NVWA een omzetoverzicht over het boekjaar 2020 overleggen, en daarna ieder 5de jaar, waaruit deze omzet blijkt.
- Dit overzicht moet zes maanden na afloop van het betreffende boekjaar gereed zijn.
- Dit overzicht is voorzien van een samenstellingsverklaring van een registeraccountant of een Accountant-Administratieconsulent.

Wanneer je uitgezonderd bent van het uitstalverbod in je speciaalzaak dan mag je de vapeproducten als volgt presenteren:

- Zet de vapeartikelen rechtop en in een gesloten verpakking.
- Gebruik een neutrale achtergrond voor de rookwaren.
- Gebruik de normale prijsaanduiding.
- Zorg ervoor dat de rookwaren niet van buiten de winkel te zien zijn.

Dit is niet meer toegestaan voor webshops vanaf 1 januari

- wervende teksten (ook in fora en productreviews);
- foto's van merken of producten;
- het uitlichten, extra tonen of prominent plaatsen van bepaalde producten;
- acties;
- aanbiedingen;
- premiums;
- koppelverkoop;
- spaarsystemen;
- lokkende berichtgeving als 'recent bekeken' of 'andere personen hebben ook deze producten gekocht';
- als ondernemer dien je zelf na te gaan of je webwinkel voldoet aan de eisen van een reguliere presentatie en aan de overige regels die gelden voor dit soort producten.

Meer informatie: www.nvwa.nl/onderwerpen/roken-en-tabak/wet-en-regelgeving

NIEUW! NICSALT SILVERLINE

MILLERS JUICE
THE DUTCH E-LIQUID

SILVERLINE NICSALT E-LIQUIDS

Millers Juice presenteert met trots de nieuwe Silverline Nicotine Salt-producten. Het assortiment start met 10 verschillende smaken, verkrijgbaar in 18mg/ml nicotine salt:

Aardbei
Desert
Fruit Mix
Menthol
RY4
Shag
Tabak
Tobacco Nr. 1
USA Regular
Watermeloen

INTERVIEW

Lennaert van Gaalen, National Field Manager bij Imperial Brands

TEKST

Marco Barneveld

FOTOGRAFIE

Imperial

blu zet in op menthol

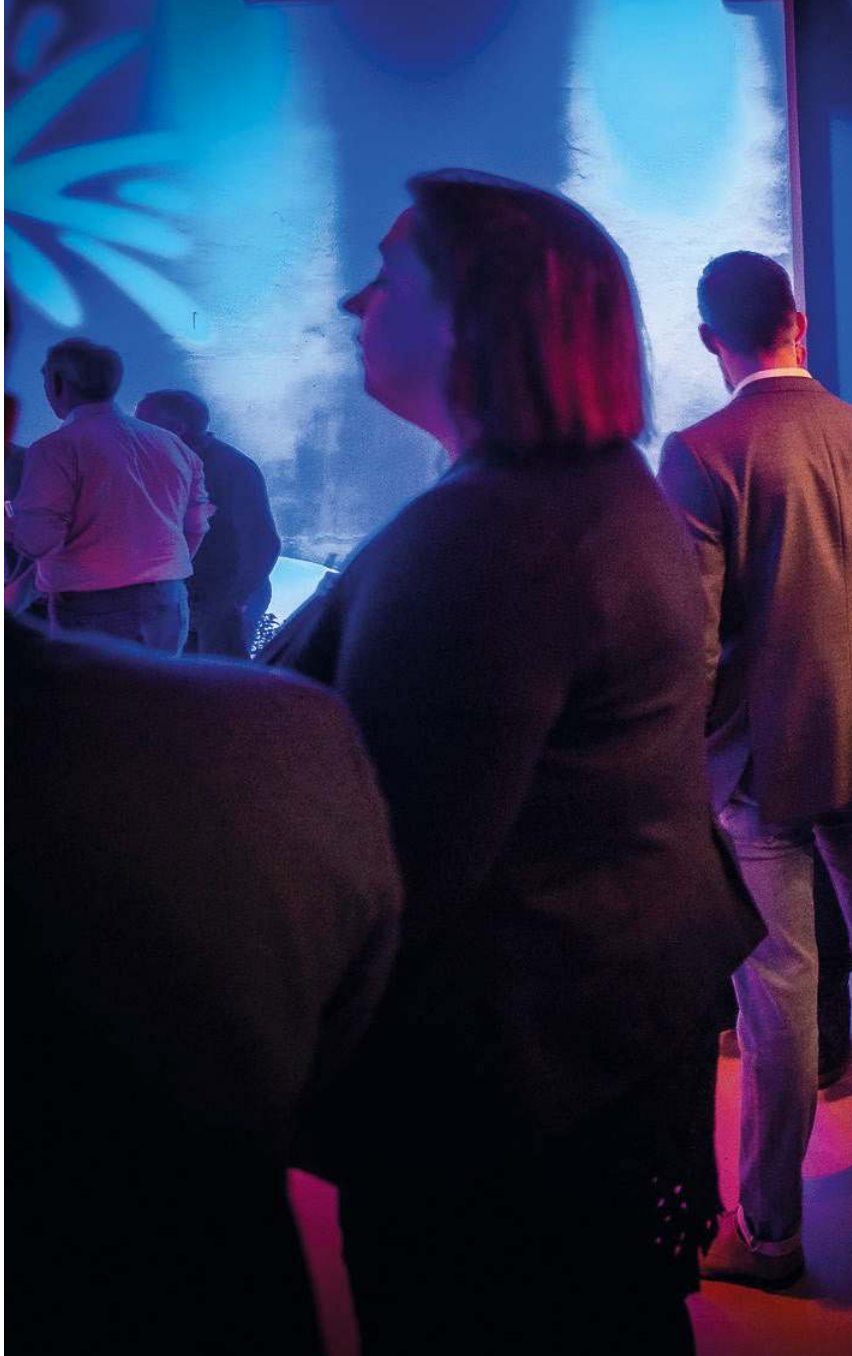
De vapemarkt zou na de mentholban op sigaretten weleens kunnen verdrievoudigen.

Daar is Lennaert van Gaalen, National Field Manager bij Imperial Brands, van overtuigd.

De menthol-alternatieven van blu gaan daarbij helpen.

30

V
A
P
E

De mentholban is op 20 mei jongstleden in heel Europa ingegaan. Er mogen op grond van wet- en regelgeving geen traditionele sigaretten met mentholsmaak meer verkocht worden. Je zal ongetwijfeld al klanten aan de toonbank hebben gehad die je 'nee, helaas', hebt moeten verkopen. Gezien over heel Nederland gaat het in totaal toch om zo'n 200.000 mentholrokers. Consumenten die niet meer kunnen kopen wat ze willen. Tenminste, niet qua traditionele sigaretten, maar wat het dampen betreft is er nog keus genoeg voor wie verknocht is aan de smaak van menthol. Met goede voorlichting in de winkel, zou de markt voor vapeproducten door deze mentholban weleens kunnen verdrievoudigen. Het valt of staat echter bij juiste informatie richting de consument. Informatie die gegeven kan worden bij jou aan de balie. blu, het gesloten podsysteem dat al sinds 2009 met groot succes wereldwijd wordt verkocht, probeert je daarbij te helpen.

Goed alternatief

We spraken met Lennaert van Gaalen, National Field

Manager bij Imperial Brands. Hij schat dat er zo'n 40.000 dampers bij gaan komen nu de mentholban effectief is geworden. "De mentholroker gaat absoluut op zoek naar een alternatief. Een gedeelte zal naar de traditionele sigaret grijpen, een gedeelte zal het moment aangrijpen om te stoppen met roken en een gedeelte gaat op zoek naar alternatieven met een mentholsmaak. Dampen is het meest ideale alternatief, zeker als de consument wel graag zijn mentholsmaak behoudt en op zoek is naar een vergelijkbare bevredigende rookervaring. Daarnaast is dampen volgens wetenschappelijk onderzoek, onder meer van Public Health England*, 95% minder schadelijk dan traditioneel roken, waarbij tabak verbrand wordt. De mentholban is dus een mooie kans voor zowel de consument, als de ondernemer die vapeproducten verkoopt."

blu ontwikkelde speciaal voor dit, toch wel kansrijke moment voor de vape categorie, een Starter Pack

speciaal voor de overstappende mentholroker. In dit Starter Pack zit een device plus twee pods Menthol en twee pods Blue Ice (menthol met blauwe bessensmaak). "Zo kan de mentholroker twee verschillende smaken proberen voor 25 euro," zegt Van Gaalen. "Vier pods staat ongeveer gelijk aan vier pakjes sigaretten, afhankelijk van het individuele rookgedrag. "Dus dan kan men even vooruit."

Nieuwe smaak: Polar Mint

Inspelend op de mentholban brengt blu ook een nieuwe smaak op de markt. "Wanneer die eerste vier pods op zijn, kan de consument ook onze nieuwe Polar Mint proberen. Dat is een intense mentholsmaak met een vleugje spearmint."

Er zijn volgens Van Gaalen een aantal redenen voor de consument om voor blu te kiezen. Natuurlijk omdat hij gewoon menthol kan blijven roken; de blu-smaken die uitgebreid getest zijn, omdat blu al

“blu is al tien jaar wereldwijd op de markt,” zegt Van Gaalen. “Het is getest en bewezen een veilig product.”

meer dan tien jaar werkt aan het perfectioneren van de smaken. Smaken die volgens consumentenpanels meer dan uitstekend zijn. Maar er is meer. “blu is al tien jaar wereldwijd op de markt,” zegt Van Gaalen. “Het is getest en bewezen een veilig product. Daarnaast zijn het design en de eenvoud van dit product de twee grootste verkoopmotieven. Het is een gesloten systeem met ultiem gebruiksgemak: click & vape. Het device is stijlvol vormgegeven en heeft een compact formaat, waardoor het lekker in de hand ligt. Daarnaast geeft blu als enige in de markt twee jaar garantie. En nog een voordeel, de pods van blu komen in verschillende sterktes. Zo hebben we pods met 18 g/ml, 9 g/ml en 0 g/ml nicotine. Voor mensen die hun nicotine-gebruik af willen bouwen, erg prettig.”

Hostdagen

Van Gaalen en zijn 37 collega's van de field force van Imperial Brands proberen ook op alle manieren om jou als ondernemer te ondersteunen en te voorzien van de juiste tools. “We moeten met z'n allen deze categorie bouwen,” weet Van Gaalen. “De juiste informatie is daarbij extreem belangrijk. Hoe zorg je dat de consument het dampen begrijpt? Daarvoor organiseren we workshops waarbij we aan zowel de ondernemer als het personeel kennis overdragen over de categorie en de unieke kenmerken van blu. Ook zetten we in op zogenaamde Hostdagen, waarop een van onze hosts in de winkel langskomt om blu uit te leggen. Dat proberen we nu door de coronacrisis te bewerkstelligen op een alternatieve manier, maar daar zetten we straks weer vol op in.”

---

*Lees hier het onderzoek naar het onderzoek van Public Health England: <https://www.gov.uk/government/news/phe-publishes-independent-expert-e-cigarettes-evidence-review>

32

V
A
P
E

Dit product bevat de zeer verslavende stof nicotine. Het gebruik ervan wordt afgeraden voor niet-rokers.

CUSTOMER JOURNEY

“IK BEN ALTIJD AL FAN VAN GADGETS GEWEEST”

Het pad van roker naar vaper is voor iedereen anders. In deze rubriek volgen we dat pad. In deze editie het verhaal van Arjan Zwijnenburg (59). We treffen Arjan op straat, genietend van het zonnetje met zijn vaper in zijn hand.

“Normaliter zou je mij op het terras hier tegenover zien zitten. Nu is het helaas gesloten. Als ik nog niet gestopt was geweest, dan was deze lockdown-periode de perfecte gelegenheid geweest om te stoppen met roken. Het sociale element van tabak is altijd mijn grootste trigger geweest en dat is nu zo goed als helemaal weggevallen. Toch ben ik ook in deze tijden blij met de overstap naar de e-sigaret. Af en toe een paar trekjes nemen geeft een verzadigd gevoel en het is fijn om juist in deze gekke periode te genieten van de kleine dingen.

“In mijn jongere jaren was het natuurlijk zeer normaal om te roken. Het was eerder gek als je het niet deed.”

Ik was nooit echt een flinke roker. In mijn jongere jaren was het natuurlijk zeer normaal om te roken. Het was eerder gek als je het niet deed. Shag en sigaretten waren dan ook een onopvallende gewoonte. Toen mijn vrouw voor de eerste keer zwanger raakte en stopte met roken, was dit voor mij ook de eerste stap naar een leven zonder sigaretten. Toch greep ik nog regelmatig terug. Voornamelijk in gezelschap en wanneer ik alcohol dronk, want dat blijft natuurlijk een gouden combinatie.

Juist omdat het zo'n sociale gewoonte was en geen grote afhankelijkheid in mijn dagelijks leven, zag ik het roken nooit echt als een probleem. Dat ik op een gegeven moment een e-sigaret probeerde was dan ook meer uit nieuwsgierigheid dan vanuit de behoefte om te stoppen met traditionele tabak. Ik ben altijd al gek van gadgets geweest. In de beginjaren van de e-sigaret voelde menig roker er niet veel voor om met een vaper over straat te lopen. Die schaamte heb ik nooit gekend, ik vond het wel leuk zo'n technisch snufje. Ik heb ondertussen dan ook veel verschillende apparaten geprobeerd. Mijn vrouw begint altijd te klagen als ik weer thuiskom met een nieuwe gadget, maar deze hobby ziet ze door de vingers. Het is immers voor de gezondheid.

Momenteel vape ik met mijn BLU podsysteem. Ik begrijp helemaal dat de gesloten podsysteem terrein aan het winnen zijn in de vaperwereld. Het werkt ook wel erg handig moet ik toegeven. Daarnaast is de beleving ook goed. Ik rook voornamelijk frisse smaken, van die zoete fruit- en snoepsmaken moet ik niks hebben. Sigaretten raak ik eigenlijk nooit meer aan, het enige wat ik nog steeds niet kan laten liggen, is een sigaartje op zijn tijd. Die beleving zal een e-sigaret nooit kunnen evenaren.”

MEET THE MAKERS: HET INTERNATIONALE SUCCESVERHAAL VAN JTI'S LOGIC COMPACT

“In 2020 gaat vaperen ook in Nederland definitief doorbreken”

34

V
A
P
E

Japan Tobacco International (JTI) introduceerde tien jaar geleden zijn eerste elektronische sigaret. Sindsdien stak het bedrijf miljarden in de categorie ‘reduced-risk products’ (RRP). Vorig jaar oktober bracht JTI in Nederland de Logic Compact op de markt. Maar Nederland was niet het eerste land. Een diepe duik in de beweegredenen en het succes van Logic Compact.

Tekst: Marco Barneveld

Na succesvolle introducties in onder andere Ierland (waar Logic volgens JTI inmiddels marktleider is), Frankrijk, Italië, Rusland en het Verenigd Koninkrijk volgde in oktober 2019 de lancering van de Logic Compact op de Nederlandse markt.

Op het moment van introductie van Logic Compact in Nederland was er flink wat onrust in de markt, nadat in de Verenigde Staten een groot aantal gevallen bekend werd van acute gezondheidsproblemen onder gebruikers van e-sigaretten. Achteraf bleek dat het overgrote deel van deze patiënten toegaf de e-sigaretten zelf gevuld te hebben met illegale THC-olie en vitamine E-acetaat. Volgens Cristina Costache, Manager Reduced-Risk Products van JTI in de Benelux was dit nooit gebeurd wanneer er

alleen met gesloten pods was gewerkt zoals de Logic Compact. “Het Logic Compact-systeem werkt met gesloten pods, die niet zomaar door consumenten zijn te openen of bij te vullen. Cruciaal is zeker ook de grote focus bij JTI op de kwaliteit en veiligheid van de vloeistoffen, die alle in de EU worden geproduceerd,” zegt Costache.

Sterke groei

Volgens Costache heeft Logic Compact tot nu toe een sterke groei doorgemaakt. In het eerste kwartaal van 2020 werden er in ons land maar liefst 50% meer van verkocht dan in de maanden ervoor. “Consumenten zijn actief op zoek naar potentieel minder schadelijke alternatieven, die passen bij hun smaak en stijl. Logic Compact komt aan hun wensen

tegemeet. De verkoop van onze vape-producten zit enorm in de lift.”

Mocht je de Logic nog niet kennen, het is een moderne vaper met voorgevulde e-liquid-pods met een gesloten tanksysteem. De accu wordt geladen met een USB-oplaadkabel, die deel uitmaakt van elke starterkit en die, net als de pod zelf, magnetisch op zijn plaats klikt.

“De meest verkochte kleuren van deze vaper zijn Charcoal Black, Marine Blue, Pink, Green, Crystal Black, Crystal Red en Crystal Gold. De mat metallic afwerking wordt door consumenten als stijlvol ervaren en goed gewaardeerd. Nog meer gewaardeerd is de mogelijkheid om een enorme keuze aan designs op het apparaat te graveren, voor een persoonlijke touch. Dit gebeurt in geselecteerde speciaalzaken, onder begeleiding van een Logic Compact-vertegenwoordiger,” zegt Costache.

Aangename dampervaring

“Op het gebied van ontwerp en techniek heeft JTI aanzienlijke inspanningen geleverd in Logic Compact,” stelt Xavier Lubino, hoofd RRP Development van JTI. “Het zijn de details van Logic Compact die opvallen. Zo geeft het product een sigarettenachtige ervaring. Een geoptimaliseerde interne luchtstroom en het zorgvuldig ontworpen mondstuk helpen om een aangename dampervaring te creëren,” weet Lubino.

“Het apparaatje is, inclusief de pod, slechts 10 centimeter lang, weegt nog geen 30 gram, schakelt zich tijdens gebruik zelf automatisch aan en uit en is uitgerust met een duurzame accu van 350 mAh met een hoog dampvolume. De accu laadt in ruim een half uur voor 80% op, waarna deze een hele dag mee kan gaan. Een ledlampje geeft de batterijstatus aan. Gebruikers kunnen zo veel of weinig trekjes nemen als ze zelf wensen. Elke pod, met een verkoopprijs van 3 euro, is goed voor 320 puffs, afhankelijk van de manier waarop je vapet. Dit is vergelijkbaar met minimaal één pakje sigaretten van twintig stuks,” aldus Lubino.

Internationale trend

JTI beschouwt de UK als gidsland als het gaat om vaperen. Britse overheids- en gezondheidsorganisaties stellen dat e-sigaretten hét middel kunnen zijn om consumenten te laten stoppen met het gebruik van traditionele tabaksproducten. Costache: “De totale verkoop van de categorie e-sigaretten steeg er in twee jaar tijd met bijna 60%; het aantal verkooppunten bedraagt er nu zo'n 18.000 winkels. De onlineverkoop nam in het afgelopen jaar met 35% toe, en de verkoop van gesloten tanks verviervoudigde

sinds 2018. Ook wereldwijd worden er steeds meer producten met voorgevulde, gesloten tanks verkocht, die veel veiliger zijn dan de open tanks die consumenten zelf kunnen bijvullen. Ook de stijging in de onlineverkoop is een internationale trend.”

Volgens JTI zijn er consumenten die e-sigaretten afwisselen met gewone sigaretten en groepen die volledig overgaan op vaperen. “Veel consumenten zeggen dat sociale acceptatie een reden is om over te stappen. Niet-rokers geven aan zich veel minder te ergeren aan e-sigaretten dan aan traditionele sigaretten,” zegt Costache.

“Consumenten gaan zelf actief op zoek naar potentieel minder schadelijke alternatieven, die passen bij hun smaak en stijl. Logic Compact komt aan hun wensen tegemoet.”

Nieuwe smaken

JTI heeft flink doorgepakt na de introductie. “We zijn druk bezig om de Logic Compact-lijn uit te breiden met extra keuzes voor de consument,” zegt Costache. “Bij introductie bestond het smaakassortiment uit Tobacco, Menthol, Berry Mint en Strawberry, verkrijgbaar in twee nicotinegehalten (6 mg en 12 mg). Onlangs werden diverse nieuwe varianten gelanceerd: de 18 mg Intense Range met Nicotine Salts voor Tobacco en Menthol, en daarvan kwamen ook 0 mg varianten. JTI was daarmee de eerste in Nederland die geheel nicotinevrije producten op de markt bracht in de pods-categorie. Deze zomer volgen de smaken Cherry, Mixed Berries, Caramel Banana en Chai Latte.”

Wat de totale verkoopvolumes betreft, is Berry Mint de meest populaire smaak. Daarna volgt Tobacco, en vervolgens Menthol. Die laatste is een prima alternatief voor klassieke mentholsigaretten, die vanaf 20 mei dit jaar niet meer verkrijgbaar zijn.

De Nicotine Salts zijn een aanvulling op het bestaande e-liquid-portfolio van Logic Compact. "E-liquids die nicotinezouten bevatten, bieden een ervaring die door veel consumenten als nóg prettiger en bevredigender wordt ervaren", legt Lubino uit. "Logic Compact biedt daarmee de perfecte combinatie van smaak, kracht, eenvoud en stijl."

JTI probeert consumenten goed voor te lichten over de bestaande en nieuwe productvarianten. "JTI is regelmatig aanwezig

in de speciaalzaken om te communiceren met bestaande volwassen vapers en rokers, hun voorkeuren te vragen als input voor onderzoek naar nieuwe producten en smaken, en hen te informeren over producten en het verantwoord gebruik ervan," weet Costache.

Maatschappelijke winst

Costache verwacht met de introductie van nieuwe smaken een verdere stijging in de komende tijd: "Dit is het jaar waarin vaperen ook in Nederland definitief zal doorbreken. We horen van volwassen consumenten dat ze veel eigenschappen van Logic Compact waarderen. Ze vinden dat het lekkerder smaakt en zeggen dat het minder duur is om te vaperen. De damp die vrijkomt is bijna reukloos en levert nauwelijks last op voor de omgeving. En als

je Logic Compact gebruikt komt er geen zwerfpeuk meer in het milieu terecht."

In Zwitserland heeft JTI een recyclesysteem bedacht. "Dat is een enorm succes," aldus Costache. "Online-klanten kunnen een Logic-recyclingdoos bestellen, gemaakt van FSC-gecertificeerd papier. Vervolgens kunnen ze deze kosteloos naar JTI sturen voor recycling. Voor de Nederlandse markt is er in samenwerking met WeCycle een programma in ontwikkeling dat beoogt om de inzameling en recycling van Logic Compact te stimuleren. Consumenten kunnen straks hun lege pods en oude vapers inleveren bij de speciaalzaak, die samen met JTI en WeCycle gaat zorgen voor verantwoorde verwerking ervan. Hiervoor loopt reeds een pilotproject."

36

V
A
P
E

Veranderd koopgedrag door corona

Onderzoek van JTI in april van dit jaar wees uit dat het rookgedrag van consumenten veranderde door de coronacrisis. Een aantal respondenten vond het tijdens de lockdown prettig om e-sigaretten binnen te kunnen gebruiken zonder hun omgeving te hinderen. 20% zei meer producten tegelijk te kopen zodat ze minder vaak naar de winkel hoefden.

Eigen webshop

Logic Compact introduceert een eigen webshop, die deze zomer de lucht in gaat. Via www.logicvapes.nl kunnen bestaande volwassen consumenten dan de vaper in verschillende kleuren én alle e-liquidsmaken eenvoudig online bestellen.

COLUMN EMIL 'T HART

GOEDE VOORLICHTING IS ESSENTIEEL

Na een maandenlange vertraging is het factsheet van het Trimbos-instituut over de elektronische sigaret verschenen. Ondanks dat ik niet had verwacht dat dit onderzoek feitelijk de e-sigaret op een voetstuk zou plaatsen, was ik toch verbijsterd door de enorme tegenstrijdigheden bij de conclusies in het stuk. Aan de ene kant zegt het Trimbos-instituut dat het voor de volksgezondheid beter is om een e-sigaret te gebruiken in plaats van een gewone sigaret en aan de andere kant zeg het: doe maar niet.

Onderzoeken van het RIVM en het Trimbos-instituut wijzen telkens uit dat e-sigaretten veel minder schadelijk zijn dan gewone sigaretten, dat praktisch alle e-sigaretgebruikers daarvoor rokers waren en dat het aantal e-sigaretgebruikers zonder rookverleden minimaal en al jaren stabiel is. Ook het aantal jongeren dat experimenteert met e-sigaretten neemt in Nederland volgens het Trimbos-instituut gelukkig af. Om die reden begrijp ik oprecht niet waarom het instituut nu iets anders beweert.

Wat in ieder geval vaststaat, is dat de elektronische sigaret veel minder schadelijk is dan de traditionele tabak. Ook het Trimbos-instituut stelt dat meerdere malen in zijn factsheet. En juist daarom is het vreemd dat de elektronische sigaret in het overheidsbeleid niet wordt omarmd, maar wordt behandeld als een paria. Voor mij valt dit niet te rijmen. Een land dat serieus werk wil maken van het ontmoedigen van roken, moet over vooroordelen en persoonlijke opvattingen heen kunnen stappen en oordelen op basis van feiten. De houding van de overheid zorgt ervoor dat rokers niet overstappen naar dampen, en, veel erger nog, dampers terugvallen op roken. Gevolg voor de langere termijn: een slechtere volksgezondheid door roken, meer zieken en een onnodige extra druk op de gezondheidszorg. Deze starre opvatting zorgt bij veel mensen in

onze branche voor frustratie. Dat is begrijpelijk en daarom blijven wij strijden voor de sector. Het is aan ons de taak om deze hardnekkige misverstanden uit de wereld te helpen en te laten zien dat de elektronische sigaret een geweldig wapen tegen roken is. Die verantwoordelijkheid hebben wij onder andere genomen door het laten uitvoeren van een grootschalig onderzoek, waarin is aangetoond wat wij al dachten. De (onterecht) negatieve berichtgeving over de e-sigaret zorgt ervoor dat dampers uit angst teruggrijpen naar tabak, en dat rokers voor wie dampen een belangrijk hulpmiddel kan zijn, de e-sigaret vaak zien als schadelijker in vergelijking met de sigaret. Een uitkomst die mij pijn doet, maar ook laat zien hoe essentieel goede voorlichting is. Het Algemeen Dagblad heeft uitgebreid over het onderzoek geschreven en dat is goed voor onze zaak.

Het onderzoek is pas het begin. De kennis en praktijkervaring die wij in Nederland hebben op het gebied van dampen stelt ons in staat om als geen ander de feiten van fictie te scheiden. Al meerdere malen hebben wij de overheid opgeroepen om dampers en rokers voor wie de e-sigaret een minder schadelijk alternatief is te helpen door duidelijke en betrouwbare informatie te verschaffen. Dit is gelukkig ook meerdere malen door de pers opgepakt, maar het heeft de overheid nog niet bewogen om rokers te gaan informeren. De Esigbond neemt daarom het heft in eigen handen. Op korte termijn treden wij hiermee naar buiten om te laten zien wat de e-sigaret daadwerkelijk is, namelijk een minder schadelijk alternatief voor tabak en een cruciaal wapen in de strijd tegen het roken. En dat is de reden waarom wij in verzet komen om af te rekenen met desinformatie die dampers teruggrijft naar tabak. Want daar zal iedereen het over eens zijn: dat kan nooit de bedoeling zijn.

Emil 't Hart is voorzitter van de Elektronische Sigaretten Bond Nederland (Esigbond). De Esigbond is de landelijke brancheorganisatie voor verkopers van elektronische sigaretten en liquids.

37

V
A
P
E

TASTING: MILLERS SILVERLINE NIC SALT

NIC SALTS VAN EIGEN BODEM

Millers is een bekende speler en ontwikkelt al jaren liquids waarmee wij met plezier onze vaper vullen. Dit jaar kwam Millers met een complete Nic Salt-lijn op de markt waarmee het merk hoopt een nog grotere doelgroep te kunnen bedienen. Wij testen alle tien de smaken.

Tekst: Amy Bender

38

V
A
P
E

Millers is een oer-Hollands merk. Alle e-liquids worden in Nederland gemaakt en alle ingrediënten komen van Europese bodem. Dat de kwaliteit hoog is en voldoet aan alle eisen staat buiten kijf. De Silverline hebben zij onlangs uitgebreid met een Nic Salt-range van tien smaken. Hierbij worden nicotinezouten gebruikt in plaats van reguliere nicotine. Alle liquids bevatten 18 mg nicotine in nic salt-vorm. De VG/PG-verhouding van de liquids is 30% VG tegen 70% PG. En ook de prijs is aantrekkelijk. De consument betaalt slechts € 3,25 voor 10 ml vloeistof.

Bij nicotinezouten wordt de nicotine-basis direct aan tabaksbladeren onttrokken. De smaak wordt hierdoor

meestal als zachter ervaren en het geeft een minder scherp gevoel in de keel. Ook komt de nicotine sneller in de bloedbaan terecht. Mede hierdoor raad ik liquids met nic salts aan voor de beginnende damper. Omdat de nicotine sneller wordt opgenomen, krijg je eerder een verzadigd gevoel en grijp je minder snel terug naar een normale sigaret.

Liquids met nicotinezouten kunnen het beste gedampt worden in een mond-longtank vanwege het hoge gehalte aan nicotine. Ik test de smaken in het Asmodus Microkin podsysteem met 1.0 ohm keramische coil.

Millers Nic Salt Aardbei:

Deze liquid smaakt echt naar aardbei. Perfect rijp en niet te zoet. Ik ken de aardbei al uit de Silverline, maar ook bij deze lijn is de smaak weer spot-on. Heerlijk om te dampen op een zonnige dag en een echte aanrader voor de liefhebber van fruitsmaken.

Cijfer: 8

Millers Nic Salt Fruitmix:

Ik ben een groot fan van fruitsmaken, dus deze liquid moest ik natuurlijk meteen in de damper stoppen. Als ik het flesje opendraai, komt de geur van ananas mij meteen tegemoet. Wanneer ik damp proef ik deze ook, gevolgd door een zoete citroen. Deze fris-zoete smaak is zeker een aanrader.

Cijfer: 8,5

Millers Nic Salt Watermeloen:

Handig om vooraf te benoemen; ik lust geen watermeloen. Als ik een stukje krijg aangeboden bij een avondje barbecueën, sla ik dit altijd over. Maar in de damper vind ik watermeloen juist heerlijk! Deze liquid smaakt naar een hap uit een watermeloen, maar dan zonder de grote hoeveelheid water. Hij is wel wat zoeter dan een echte watermeloen, maar dit maakt hem juist zo lekker.

Cijfer: 7,5

Millers Nic Salt Desert:

Ik ben geen fan van tabakliquids, omdat die mij te veel doen denken aan het roken, waar ik niet meer naar terug wil. De tabakssmaak komt overeen met een lightsigaret, maar wel een stuk zoeter. Deze liquid is een aanrader voor de beginnende damper, die de smaak van de sigaret niet kan missen, maar het zoete van het dampen wel kan waarderen.

Cijfer: 6

Millers Nic Salt Tabak:

De naam zegt het al, ook deze liquid smaakt naar tabak. Deze liquid doet mij denken aan een Marlboro-sigaret, maar dan natuurlijk zonder de verbrande nasmaak. Wel heeft ook deze liquid een zoete ondertoon. Een aanrader voor de beginnende damper of liefhebber van tabaksmaken.

Cijfer: 6,5

Millers Nic Salt Tobacco no.1:

Deze liquid komt overeen met mijn voorheen favoriete sigarettenmerk Camel. Een wat sterkere kruidigere smaak dan de eerder benoemde liquids met tabakssmaak, met opnieuw een licht zoete ondertoon. Deze liquid raad ik aan voor de beginnende damper, die nog zoekende is naar zijn smaakprofiel en de sigaret moeilijk kan laten liggen.

Cijfer: 7,5

Millers Nic Salt shag:

Het eerste wat mij opvalt, is dat deze liquid niet alleen smaakt naar een vers gedraaide shag, maar er ook echt naar ruikt. Opnieuw een licht zoete ondertoon, maar de liquid boost wel echt de smaak van shag na. Deze liquid raad ik aan voor de beginnende damper die gewend is om shag te roken.

Cijfer: 7

Millers Nic Salt USA Regular:

Ook bij deze liquid spreekt de naam voor zich; een Amerikaanse tabakssmaak. Ondanks het zoetje heeft de tabakssmaak de overhand. Zelfs de smaak van de verbranding is hier ook licht aanwezig. Een aanrader voor de liefhebber van wat stevigere tabak.

Cijfer: 7

Millers Nic Salt Ry4:

Ry4 is een combinatie van tabak, noten, karamel en vanille. Als eerste proef je de tabak, gevolgd door de rijke smaak van pistachenoten. Het zoete van de karamel proef je ook duidelijk, de vanille is heel licht op de achtergrond te proeven. Een aanrader voor de tabaksliefhebber die een beetje variatie wel kan waarderen.

Cijfer: 6,5

Millers Nic Salt Menthol:

Deze liquid doet mij denken aan de Sportlife mentholkauwgom. Heerlijk fris en een sterke smaak. Deze liquid is heerlijk om te dampen op een warme dag en geeft meteen een frisse smaak in de mond.

Cijfer: 7

Tester Amy

Amy Bender (23) is een Rotterdamse vaper. Anderhalf jaar geleden rookte ze haar laatste sigaret en stortte ze zich vol overgave op het vaperen. "Mijn vriend vond het verschrikkelijk dat ik rookte," zegt Amy. "Hij had gelijk. Op zijn aanraden ben ik met dampen begonnen." Ze is er erg gepassioneerd over. Je kunt gerust zeggen dat het haar hobby is.

39

V
A
P
E

Mijn conclusie

De lijn bevat veel tabaksmaken, iets wat ik persoonlijk zelf nooit uitkies, maar voor veel vapers een uitkomst is ter vervanging van traditionele tabak. De lijn heeft hiervoor vele opties, dus ik adviseer dampers die hiervan houden zeker verschillende smaken te proberen. Mijn persoonlijke favoriet is de Fruitmix. Deze liquid heeft mij erg verrast. Een perfecte balans tussen het frisse van citroen en het zoete van ananas. Heerlijk voor de zomerse dagen.

0 MG

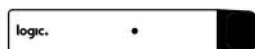
READY TO VAPE LOGIC COMPACT NICOTINE FREE?

NEW FLAVORS AVAILABLE THIS SUMMER

 <p>COMPACT SPEARMINT 3X 1.7ML E-LIQUID PODS</p>	 <p>COMPACT TOBACCO 3X 1.7ML E-LIQUID PODS</p>	 <p>COMPACT STRAWBERRY 3X 1.7ML E-LIQUID PODS</p>	 <p>COMPACT CHERRY 3X 1.7ML E-LIQUID PODS</p>	 <p>COMPACT BERRY MINT 3X 1.7ML E-LIQUID PODS</p>
<p>Dit product schaadt uw gezondheid. Het gebruik ervan wordt afgeraden voor niet-rokers.</p>	<p>Dit product schaadt uw gezondheid. Het gebruik ervan wordt afgeraden voor niet-rokers.</p>	<p>Dit product schaadt uw gezondheid. Het gebruik ervan wordt afgeraden voor niet-rokers.</p>	<p>Dit product schaadt uw gezondheid. Het gebruik ervan wordt afgeraden voor niet-rokers.</p>	<p>Dit product schaadt uw gezondheid. Het gebruik ervan wordt afgeraden voor niet-rokers.</p>
<p>SPEARMINT 0 MG</p>	<p>TOBACCO 0 MG</p>	<p>STRAWBERRY 0 MG</p>	<p>CHERRY 0 MG</p>	<p>BERRY MINT 0 MG</p>

CLICK IT. VAPE IT.
LOVE IT.

LOGIC COMPACT

*“Het land
van friet,
mayonaise,
duizenden
kwaliteits-
bieren en
zoveel meer.”*

41

V
A
P
E

VAPE TRAVEL

België

TEKST

Siemon Vermetten

-

EEN MOEILIJKE PERIODE

Aah België, het land van friet, mayonaise, duizenden kwaliteitsbieren en zoveel meer. Een land waar vapeproducten vooral in vapeshops verkocht worden. En die shops zijn door corona gesloten. Vandaag steken we de grens over om eens te gaan zien wat onze zuiderburen van het dampen maken. Hoe een slimme ondernemer toch goede zaken doet in deze vreemde tijden en hoe de branche in België zich organiseert in VapeBel.

42

V
A
P
E

Verrassend genoeg, voor een land dat lang werd beschouwd als 'rokersvriendelijk', zijn de vapingwetten behoorlijk streng. E-sigaretten waren in België tot 2013 geregistreerd als geneesmiddelen en enkel in apotheken verkrijgbaar, en werden pas in 2016 gelegaliseerd als consumentenproduct. Sindsdien zijn ze geclassificeerd als een tabaksproduct en vallen ze onder dezelfde beperkingen.

Tot voor kort was dit in Nederland niet het geval en waren er buiten de specifieke regels voor e-sigaretten niet zoveel vastgelegde wetten. Zo was er officieel geen wet die stelde dat je in horecazaken en zelfs in bussen of treinen niet mocht vaperen. Beperkingen werden wel in de huisregels van individuele instanties opgenomen. Wat ervoor zorgde dat er in de praktijk al niet zo gek veel verschillen met België waren.

Ook in de wetgeving rond fysieke verkoop is er weinig tot geen verschil tussen België en Nederland. Zo is elke vorm van promotie, koppelverkoop of korting

verboden, mag reclame enkel in gespecialiseerde verkooppunten gemaakt worden en zijn testers of samples onder geen enkele voorwaarde toegestaan. Op het eerste gezicht lijken Nederland en België dus niet zo erg veel van elkaar te verschillen, toch hebben we te maken met twee totaal andere markten.

Aangezien e-sigaretten in België al vanaf het begin onder de tabakswet vallen, mogen ze niet online verkocht worden. In Nederland is dit wel toegestaan. Dit fundamentele verschil zorgde ervoor dat beide markten zich totaal anders ontwikkelden. In België vormen de vapeshops de hoeksteen van het vapinglandschap. Zo heeft elke Belgische damper zijn vaste shop. Hij gaat er bijna wekelijks langs en kent de uitbater bij voornaam. Naast zijn vaste aankopen gaat hij erheen om te praten over de laatste innovaties in de markt of nieuwigheden in het assortiment. Het doet vaak meer denken aan een ontmoetingsplek voor gelijkgezinden dan een winkel. Er zijn dan ook veel meer vapeshops in België dan in Nederland.

“In onze twee winkels in de grenssteden van Nederland werken we vooral met een budget georiënteerd assortiment. Het grootste verschil met België echter, zit hem in de aanpak van de Nederlandse overheid.”

De Nederlandse onlinetrend, in combinatie met het feit dat de inhoud van verpakkingen van dampvloeistoffen (van aroma's tot liquids) niet meer dan 10 ml mag bedragen, maakt dat het Nederlandse speelveld er helemaal anders uitziet en dus ook een andere aanpak vraagt. Dat stelt ook Bert Geens, co-founder van Vapor Shop, de grootste vapingretailer van België. “In onze twee winkels in de grenssteden van Nederland werken we vooral met een budget georiënteerd assortiment. Het grootste verschil met België echter, zit hem in de aanpak van de Nederlandse overheid.”

Rookvrij of Dampvrij?

Nu het rookverbod per 1 juli 2020 wordt uitgebreid met de e-sigaret, ziet het ernaar uit dat de regels in Nederland grondig verstrengd zullen worden. Zo wordt er in Nederland gesproken over de zogenaamde 'plain packaging' voor alle vapingproducten, een totaalverbod op reclame en uitstalling en een dampverbod op plaatsen waar ook niet gerookt mag worden. Als deze maatregelen effectief van kracht gaan deze zomer, wordt Nederland plots een heel stuk strenger dan België.

In België neemt ook de medische wereld een ietwat genuanceerdere positie in dan dit in Nederland het geval is. Zo zegt longarts en rookstop expert Marc Daenen dat de e-sigaret al meer goed dan kwaad heeft gedaan en erkent de Vlaamse Vereniging voor Respiratoire Gezondheidszorg en Tuberculosebestrijding (VRGT) dat er wel degelijk significante gezondheidswinst is, door als roker over te stappen op e-sigaretten.

Die nuance werd ook duidelijk in januari van dit jaar, toen er een aantal hoorzittingen met het federaal parlement werden georganiseerd. In deze hoorzittingen werden experts aan het woord gelaten om beleidsmakers te adviseren en te informeren over mogelijke wetswijzigingen. Een van deze experts was een afgevaardigde van de Hoge Gezondheidsraad. De Hoge Gezondheidsraad is de grootste autoriteit in België wat betreft volksgezondheid. Hun laatste advies van 2015 vormde dan ook een belangrijke basis voor de wetgeving. Dit jaar zullen ze een nieuw advies formuleren en daarom drukte de Hoge Gezondheidsraad

Team Vapor Shop

de beleidsmakers op het hart om tot dan geen verregaande maatregelen te nemen, al staat dat zeker niet vast.

Dit advies wordt tegen het najaar van 2020 verwacht. Daarnaast worden er op dit moment werkgroepen georganiseerd die rond verschillende topics in het vpen zullen gaan werken. Het resultaat van deze werkgroepen zal samen met het aangepaste advies van de Hoge Gezondheidsraad, een mogelijk wetgevend kader vormen voor nieuwe maatregelen. Welke richting België uitgaat is dus nog een groot vraagteken. Op dit moment echter, is het niet enkel de vapingwetgeving die de Belgische overheid kopzorgen bezorgt, er moet ook nog een coronavirus overwonnen worden. Een crisis die ook de vapingsector niet onberoerd liet.

Een nood, een deugd?

Toen het COVID-19-virus uitbrak in België, hield heel de vapingsector de adem in om te zien hoe de regering onder Sophie Wilmès, die momenteel de lopende zaken afhandelt, met dampen zou omgaan. Tijdens de hamsterwoede van de eerste weken van de uitbraak namen verschillende Belgische vapers hun voorzorgen en kenden vapeshops ongeziene successen, met een omzet die vaak drie tot vier keer hoger lag dan normaal.

Een welkom appeltje voor de dorst, zo bleek later.

Toen het aantal besmettingen exponentieel steeg, moest de regering ingrijpen. Ze besloot niet om voor groepsimmunitet te gaan en koos voor maatregelen die de Belgen 'in hun kot' zouden houden. Fundamenteel hierin, was het sluiten van handelszaken. Zoals te verwachten, sloten eerst horeca en vrijetijdsorganisaties de deuren. Daarna werd het debat gevoerd over welke winkels essentieel zijn, en dus open zouden mogen blijven. Jammer genoeg voor de meer dan 250.000 Belgische dampers, waren vapeshops daar niet bij. Aan de ene kant betekende dit een bedreiging voor de banen van honderden mensen en voor de inkomsten van tientallen ondernemers, aan de andere kant een unieke kans voor de meest creatieve ondernemers om van de nood een deugd te maken.

Eén van die creatieve ondernemers is Younes Heymans, CEO van Vape Company, een Belgische vapeshopketen en eigenaar van de Aroma Company webshop. Sinds 2016 baat hij verschillende vapeshops uit en bouwde hij één van de grootste Belgische webshops voor liquids en aroma's. Vanaf de eerste dagen van corona bereidde hij zich voor op de overstap naar e-commerce. Hoewel verkoop op afstand voor

Younes Heymans, Brent Verniers en Noria Kerkach (r.)

nicotinehoudende producten in België niet toegestaan is, staat er over liquids en aroma's zonder nicotine niets in de wet. Op de sluiting van vapeshops speelde hij slim in. Hij bood, naast liquids, ook een overzicht van krantenwinkels die nicotineboosters verkopen op zijn website. Via een samenwerking met een aantal andere spelers op de markt, waaronder Vapor Shop, werden een heleboel krantenwinkels voorzien van nicotineboosters. Op deze manier konden de klanten van Aroma Company hun producten online kopen om vervolgens naar de dichtstbijzijnde krantenwinkel te lopen voor hun nicotine.

"Door de handen in elkaar te slaan met onze concullega's om een zo groot mogelijk aantal krantenwinkels te voorzien van nicotineboosters en die informatie naar onze klanten te communiceren, konden we een

Stephane De Coninck.

groot deel van hen blijven helpen. Want hoe dan ook blijft het ons doel om elk jaar 1% van de rokers te doen stoppen. Het laatste wat wij willen zien is dat mensen terugkeren naar sigaretten," aldus Heymans.

Net zoals Heymans maakten vele andere ondernemers gebruik van een 'vrije interpretatie' van de wet rond verkoop op afstand om hun klanten van dienst te blijven. Zo was er een shopeigenaar die elke week op de parkeerplaats van een supermarkt afspraak met zijn klanten om hen van hun producten te voorzien. Ook waren er ondernemers die bestellingen accepteerden via de telefoon of via het contactformulier op hun website, om ze vervolgens bij klanten thuis te leveren en aan hun voordeur af te rekenen. Naast verschillende snuggere manieren om hun klanten te ondersteunen, zagen verschillende ondernemers ook een kans om het hele land van dienst te zijn door hun corebusiness een andere draai te

geven. Een van deze ondernemers is Stephane De Coninck.

De Coninck is CEO van de grootste e-liquidproductiefaciliteit van België. Real Liquid is het bedrijf achter de zeer populaire Dewy's en Tahu-merken, maar vult daarnaast ook de flessen af van verschillende internationale spelers, waaronder Coastal Clouds. Vlak voor de coronacrisis zaten er voor Real Liquid veel projecten in de pijplijn, dus hadden ze niet meteen plannen om de deuren te sluiten. Natuurlijk hadden ze geen idee hoe lang de 'lockdown' zou duren en merkten ze redelijk snel dat de vraag naar verschillende van hun producten begon te dalen. Daarom besloten ze om de productie van hun liquids tijdelijk te onderbreken. In plaats van hun machines stil te leggen, zoals veel andere bedrijven in België dat op dat moment al hadden gedaan, besloten zij om hun machinepark voor een ander doel in te zetten. Er was op dat moment in België een groot tekort

aan desinfecterende handgel en ook internationaal werd de gel steeds moeilijker te verkrijgen. In samenwerking met BASF werd er bij Real Liquid dan maar een handgel-lijn opgezet.

"Het ging allemaal heel snel. Op een zondagmiddag hadden we een en ander getest en de ochtend erop werden er al bijna continu 60 ml Chubby Gorilla flesjes handgel afgevuld voor de Belgische markt. We hebben heel snel kunnen handelen, omdat wij flesjes in voorraad hebben die lekvrij en childproof zijn waardoor het veilig is voor iedereen. We weten op dit moment natuurlijk niet hoe de situatie zal evolueren en hoe lang er vraag zal zijn naar de handgel. Wel hebben we het voordeel dat we het afvullen van flessen handgel perfect kunnen combineren met de productie van onze liquids wanneer we onze machines 24/7 laten draaien. Op deze manier kunnen ook wij ons steentje bijdragen aan het overwinnen van dit virus," zegt De Coninck.

Aangezien het landschap van vapeshops in België voor bijna 50% bestaat uit zelfstandige ondernemers, rijst de vraag hoe de ondernemers die noch wetten vrij interpreteren, noch een dynamische marktleiderspositie bekleden, de crisis doormaakten en hoe ze hier uit zullen komen. Ook daarin zit een enorm verschil tussen België en Nederland. Waar in Nederland de winkels gewoon open mochten blijven, konden Belgische vapeshops vanaf dag één van de 'lockdown', beroep doen op een uitkering. Zo konden ze hun verloren inkomsten goedmaken. Daarbovenop konden ze ook een vergoeding krijgen om de vaste kosten van hun winkel te dekken. Voor de meeste kleine shops was deze periode dus zeer overbrugbaar.

Tussen de Belgische gesloten winkels met een beperkt verlies of de Nederlandse open winkels zonder klanten, verkiest Bert Geens liever de Belgische situatie.

"Natuurlijk is er verlies, niemand zal hier sterker uitkomen dan ze waren voor de crisis, maar de schade had veel groter kunnen zijn. Dankzij het systeem van economische werkloosheid en het relatieve inkomensbehoud dat zelfstandige shopuitbaters konden genieten, zullen zij hun winkel na de crisis gewoon open kunnen houden. We mogen onze regering daar héél dankbaar voor zijn."

Eén stem draagt meestal het verst

Hoewel de meeste professionals in de vapemarkt dus redelijk ongehavend door de crisis zullen komen, leefde er bij de vele Belgische dampers toch heel wat ongenoegen over het feit dat sigaretten zo makkelijk te verkrijgen waren, in tegenstelling tot hun vapeware. Een deel van het probleem, is dat vaperen in België, als relatief nieuwe innovatie, nog niet hetzelfde niveau van

Felix Rijkers

mobilisatie geniet in termen van activisme en lobbywerk, zoals dat in sommige andere sectoren wel het geval is. Al lijkt er met de oprichting van VapeBel, waar ook Heymans en Geens deel van uitmaken, toch een flinke stap in de juiste richting gezet.

Over het al dan niet openhouden van de vapeshops had Felix Rijkers, voorzitter van VapeBel, de Belgische federatie van vaperetailers en -verdelers, het volgende te zeggen: "Vanuit VapeBel is er geprobeerd om de vapeshops open te houden. Hier is weinig reactie op gekomen. Wat te begrijpen is aangezien het voor verschillende politici een enorm intense periode is geweest. Al lijkt het onbegrijpelijk dat sigaretten zo makkelijk te kopen zijn wanneer het zo moeilijk is om aan een bewezen beter alternatief te geraken".

Dialogo tussen overheid en de sector was in het verleden altijd een knelpunt. Al geruime tijd mist de sector een stem die antwoorden kan bieden op vraagstukken die de hele sector en zijn consumenten aangaan. Van een mysterieuze longziekte die plots uitbreekt en hoorzittingen die georganiseerd worden tot wetswijzigingen die doorgevoerd

worden en coronacrisissituaties. Meer dan ooit is het noodzakelijk voor de Belgische vapesector om zich te gaan verenigen en om onder één vlag, de belangen van zijn industrie te gaan verdedigen. Dat de sector in staat is om de handen ineen te slaan, hebben ze tijdens de coronacrisis al meer dan bewezen en met VapeBel werd een eerste officiële sectorvereniging dan ook een feit.

Rijkers: "Vandaag maken de meeste Belgische vapeshopketens, uit zowel Vlaanderen als Wallonië, en alle Belgische groothandels reeds deel uit van de organisatie. In een volgende stap worden zelfstandige vapeshops daar ook nog bij betrokken. VapeBel heeft als doel om de belangen van de Belgische vapesector te gaan verdedigen, de sector te gaan professionaliseren en om met één stem en een onderschreven gedragscode, de communicatie en informatieverstrekking van en naar de overheid te gaan stroomlijnen."

De federatie gaat uit van het principe dat niet roken en niet vaperen het beste blijft voor de gezondheid. Dit was en is nog steeds een breed gedragen standpunt onder alle VapeBel-leden. Ze geloven echter wel, dat vaperen voor verstokte rokers die niet of moeilijk kunnen stoppen een veel minder schadelijk alternatief kan zijn. Vanuit die visie volgt dan ook hun heldere missie om tot een apart wettelijk kader voor vapingproducten te komen.

"Vapingproducten zijn beduidend minder schadelijk dan tabaksproducten, de schadelijke stoffen in tabak, zoals teer en koolstofmonoxide zijn niet aanwezig in vapingproducten. Er is dan ook een brede wetenschappelijke consensus dat vaperen een veel minder schadelijk alternatief is. Sterker

nog, steeds meer vooraanstaande gezondheidsexperts en overheden, zoals de Hoge Gezondheidsraad, VIGEZ en de Stichting tegen Kanker erkennen dat vapeproducten een belangrijke rol spelen in het terugdringen van het klassieke roken. Het is voor ons dan ook niet meer dan logisch dat ze niet over dezelfde kam geschoren worden als tabak," zegt Rijkers.

Over misvattingen en doelpunten

Voor VapeBel is één van de belangrijkste stappen in het streven naar een apart wettelijk kader voor vapingproducten, het tegengaan van de vele misvattingen over het vaperen. Misvattingen die maar al te vaak aan de basis liggen voor nieuwe wetten. Zo werd in mei 2020 een wetsvoorstel ingediend dat de smaken in liquids (buiten tabakssmaak) wil gaan verbieden. Argumenten voor die wet zijn onder meer, dat de verschillende smaken in liquids vaperen aantrekkelijker zouden maken voor niet-rokers en een opstap zouden zijn naar het roken van tabak bij jongeren. Uitgangspunten die weinig grond vinden in onderzoek.

Zo blijken smaken voor vele verslaafde rokers namelijk net een grote troef te zijn in de zoektocht naar een rookstopmiddel. Je hebt als roker namelijk dubbel zoveel kans om te stoppen met roken, dankzij het ruime aanbod aan smaakjes. Verder gebruikt slechts 0,6% van de Belgische jongeren tussen 15 en 24 jaar dagelijks vapingproducten en 11% tabak. Bovendien blijkt 99,5% van de Belgische vapers voordien een 'klassieke' roker te zijn geweest.

Met onderbouwde argumenten en onderschreven uitgangspunten, tracht VapeBel als vertegenwoordiger van de

markt dus een constructieve wisselwerking op te starten tussen het beleid en de sector. Al gaat het om meer dan vertegenwoordiging alleen. In de verschillende gesprekken met beleidsmakers die al plaatsvonden, merkten ze een grote openheid voor dialoog. Een openheid die wordt gevoed door een groot tekort aan informatie over de producten, de gebruikers en de spelers op de markt. Een markt die overigens voor 80% uit kleine en middelgrote Belgische ondernemingen bestaat. Wiens voortbestaan vaak aan een zijden draadje hangt door het extreem dynamische en streng gereguleerde vapinglandschap in België.

Het is nog maar af te wachten hoeveel vapers na de coronacrisis hun weg terug naar de shop zullen vinden. Aangezien vele Belgische vapers door de verplichte sluiting plots niet meer aan hun producten konden komen, zochten velen van hen hun heil in buitenlandse webshops, wat overigens illegaal is. Ook daar is een rol voor VapeBel weggelegd.

Rijkers: "Er werd aan buitenlandse concullega's gevraagd om in te grijpen in de Belgische aankopen en verzendingen naar België. Wanneer je als kleine Belgische ondernemer al zo getroffen wordt door corona en daarbovenop ook nog eens, illegale, online concurrentie krijgt van je buurlanden, dan word je dubbel gestraft. Daar hebben wij als federatie onze verantwoordelijkheid in genomen. Het is niet onze rol om dit te gaan bestraffen, maar we hebben wel met verschillende collega-federaties contact opgenomen met de vraag om in te grijpen en hun leden op het illegale karakter van deze praktijken te wijzen."

Ten slotte, in het streven naar een apart wettelijk kader voor vapingproducten, pleit VapeBel

voor een strengere toepassing van de huidige regelgeving en voor een strengere kwaliteitscontrole. Hoewel er jaren geleden al wetten zijn gestemd rond verpakking, ingrediënten en labelling, vinden vele, niet-conforme, buitenlandse producten, toch hun weg naar de Belgische vapeshops. VapeBel vindt dan ook dat nieuwe en meer wetten hun doel zullen missen als bestaande wetten niet strikt genoeg worden nageleefd. Een mening die ook door de Hoge Gezondheidsraad wordt gedeeld. VapeBel hoopt dan ook het gesprek met de beleidsmakers over nieuwe wetgeving te kunnen voeren in het licht van het nieuwe advies van de Hoge Gezondheidsraad.

Een wettelijk kader dat streeft naar een strengere controle op de kwaliteit van gebruikte ingrediënten, illegale verkoop van nationale en internationale producenten bestraft, toelaat om gebruikers correct te informeren en te begeleiden en rekening houdt met het nieuwe advies van de Hoge Gezondheidsraad over de e-sigaret klinkt zeer ambitieus, maar het lijkt erop dat de lange aanloop naar een Belgisch handelsverbond zich uit in een sterk fundament voor een duurzame federatie.

Het land van chocolade, perensiroop en Luikse wafels kent dus duidelijk niet alleen zoete dromen. Maar hoezeer de wind ook van voren kan komen, de Belgische dampers blijven hoopvol, blijven zichzelf heruitvinden en ze blijven vooral gaan. Een complexe markt in een complex land, maar dat houdt de architecten van het vapinglandschap scherp, of zoals Heymans het zegt: "In deze sector moet je niet instappen voor het geld, maar voor het plezier."

En over Belgen kan je zeggen wat je wil, ze weten wel hoe ze de sfeer erin moeten houden.

"In deze sector moet je niet instappen voor het geld, maar voor het plezier."

DE STEM VAN DE CONSUMENT

Ondemocratische organen als het WHO, de macht van (anti-)lobby en multinationals, politiek, paternalistische overheden. In dit krachtenspel is de consument een speelbal die soms nog maar bar weinig, of niets, in te brengen heeft. The Consumer Choice Center geeft de consument een stem. Inmiddels in meer dan honderd landen.

Tekst: Marco Barneveld

Vrijheid is mooi. Vrijheid, daar heeft de mens door de eeuwen heen keihard voor moeten knokken. Een vechtpartij die waarschijnlijk nooit ophoudt. Het zelfbeschikkingsrecht is zo'n mooie vrijheid. Wanneer je volwassen bent, dus boven de achttien in Nederland, ben je verantwoordelijk voor je eigen daden. En mag je dus je eigen beslissingen nemen, mits die uiteraard binnen de wet blijven. Als je wilt voetballen iedere dag, dan mag dat. Een zorgverzekering die een verhoogde mate van blessures ziet door dat gedrag, mag je niet verbieden om te sporten, ook al loop jij een verhoogd risico op van alles. Bij sommige producten hebben we geaccepteerd dat de overheid regels, en belastingen, oplegt om bepaald gedrag binnen de perken te houden. Accijns op benzine, tabak en alcohol om er maar een paar te noemen. Of de motieven inderdaad vanuit liefde voor de gezondheid van de medemens en het milieu worden gemaakt, of dat financiële motieven meespelen, daar kun je lang over discussiëren. Ook of je daar achterstaat.

Feit is dat het paternalisme van de overheid soms vreemde vormen aan begint te nemen. Mag een overheid bepalen of we wel of geen suiker eten? Of vlees? Of een minder schadelijke manier om nicotine binnen te krijgen, om maar wat te noemen? Toch is dat wat het Preventieakkoord wil bereiken. Om Nederland gezonder te maken.

Maar wat als je dat nu niet wilt? Als je je als consument wilt beroepen op dat zelfbeschikkingsrecht? Iedere dag steak, bakken met snoep en gewoon genieten van een lekker nieuw smaakje in je podje? Voor je het weet, mag je ook niet meer iedere dag voetballen omdat de blessures meer kosten dan de gezondheidswinst. Nee, twee dagen per week is het maximum. Waar ligt de grens? Het lijkt soms alsof de consument maar bar weinig in te brengen heeft. Het Consumer Choice Center (CCC) is die stem. Een soort van lobbyisten voor de wensen en verlangens van de vrije consument. Toch kennen veel mensen het CCC (nog) niet. Een kennismaking.

Luca Bertolotti is Senior European Affairs Manager bij het CCC en tevens medeoprichter van de internationale organisatie.

Luca, wat is het CCC precies?

"Het CCC is de belangenbehartigingsgroep die zich inzet voor vrijheid, innovatie, privacy, wetenschap en vrije consumentenkeuze. De belangrijkste beleidsterreinen waar we ons op richten zijn digitaal, mobiliteit, lifestyle & consumptiegoederen en gezondheid & wetenschap. Regelgevers op lokaal, nationaal en supranationaal niveau blijven steeds meer aspecten van het leven van consumenten reguleren. Dit leidt tot minder keuze voor de consument en maakt producten duurder. Naast

dat de keuzevrijheid en zelfbeschikking op de tocht komen te staan. De CCC stelt consumenten in staat om hun stem te verheffen in de media, op internet en op straat en faciliteert activisme naar een meer mondige consument."

Hoe lang bestaan jullie?

"We bestaan nu drieënhalf jaar. We vertegenwoordigen consumenten in meer dan honderd landen over de hele wereld. We volgen de trends in de regelgeving in Washington, Brussel, Ottawa, Brasilia, Londen, Genève en andere hotspots van regelgeving op de voet en informeren en activeren consumenten om te vechten voor #ConsumerChoice.

Veel bestaande consumentenorganisaties in verschillende landen worden betaald met belastingen en hebben een politieke agenda. Wij strijden voor consumenten."

Jullie zetten je ook in voor het vaperen?

"Jazeker. Vaperen is een goed voorbeeld hoe wetgevers de plank kunnen misslaan en waar het zelfbeschikkingsrecht potentieel in het gedrang is. We vinden dat de overheid moet informeren over de risico's, maar de overheid mag niet bepalen wat je wel of niet doet. Daar gaat het mis. Door alle wet- en regelgeving kunnen producenten bijna geen informatie verstrekken, en daardoor krijgt de consument niet de juiste informatie om een educated choice te maken."

Jullie willen minder regels?

"We leven in een complexe wereld. In een complexe wereld is wetgeving nodig. Je kunt wel in anarchie geloven, maar praktisch is het niet. We geloven in slimme regelgeving. Regelgeving die zorgt dat de kwaliteit en de veiligheid geborgd zijn. En die centraal geregeld is binnen de EU. Nu moet een product in ieder land aangemeld en beoordeeld worden, dat geeft een hoop bureaucratie. Want waarom zou een product dat veilig wordt bevonden in Nederland of België niet veilig zijn om toe te laten in Italië? Wij streven daarom naar een Europees veiligheidskeurmerk."

En wat vrijheid van informatie betreft?

"Het doodzwijgen van de voordelen van het vaperen is in principe slecht voor de volksgezondheid. Want dat vaperen minder schadelijk is dan roken, is inmiddels wel duidelijk. Maar men blijft roken, terwijl er minder schadelijke alternatieven zijn, omdat er geen informatie verstrekt mag worden in veel landen. Terwijl het ook anders kan. Public Health England, New Zealand Ministry of Health en Health Canada hebben het vaperen omarmd en zenden deze informatie uit naar de consument. Met als goed

gevolg dat bijvoorbeeld in de UK het aantal rokers inmiddels gigantisch gedaald is. Net als in Nieuw-Zeeland en Canada. Opmerkelijk. Je zou denken dat overheden dat voorbeeld overnemen. Toch staan veel overheden bijna agressief tegenover het vaperen en komen met regels die nog gevaarlijker zijn voor de consument."

Noem eens een voorbeeld?

"In de Verenigde Staten heeft men smaakjes verboden in e-liquid. Alleen mint en tabakssmaak mogen nog. Wat gebeurt er? De consument gaat zelf thuis e-liquid maken of gaat naar de zwarte markt. Dat is veel gevaarlijker voor de consument dan wanneer er domweg slimme regelgeving is."

Dat zou ingegeven zijn omdat jongeren zouden gaan vaperen door de smaakjes toch?

"Ja, terwijl alle onderzoeken erop wijzen dat dit niet het geval is. Van de Amerikaanse tieners die aangaven gedampt te hebben, bleek dat het in de helft van de gevallen om THC-producten ging. Als je dat meerekent, is het aantal jongeren dat rookt of dampst historisch laag. Uiteraard zijn we tegen het dampen onder de achttien, maar als je smaakjes verbiedt zorg je er vooral voor dat, naast de volwassen consument, ook de jeugd naar de zwarte markt gaat. Met alle extra gevaren van dien."

Jullie zijn niet blij met de World Health Organization (WHO)?

"De WHO heeft geweldige dingen gedaan, dat staat buiten kijf. Maar kijk naar COP-9, dat in Nederland had plaats moeten vinden maar nu vanwege corona is uitgesteld. Daar wordt policy opgesteld die door de WHO opgelegd wordt aan landen. Het moet niet, want het wordt gebracht als een advies, maar het is een soort peer pressure op staatsniveau. Dat vinden wij niet kunnen."

Waarom niet?

"Omdat de consument geen enkele stem in dat beslissingsproces heeft. De WHO is geen democratisch gekozen orgaan. Daarom vinden wij dat op een bijeenkomst als COP-9 geen wetgeving bedacht mag worden."

“Het doodzwijgen van de voordelen van het vaperen is in principe slecht voor de volksgezondheid. Want dat vaperen minder schadelijk is dan roken, is inmiddels wel duidelijk.”

Over Luca Bertoletti

Geboren in 1990. Studeerde in december 2014 af met een graad in Politicologie aan de Universiteit van Milaan. Hij is European Affairs Manager voor het CCC, een fellow van het Competere Institute in Rome, een columnist voor Atlantico Quotidiano en hij zit in de wetenschappelijke raad van New Direction Italia.

Meer weten over het Consumer Choice Center?

Wanneer je meer wilt weten over de gebieden waar het CCC zich allemaal voor inzet, kijk dan op <https://consumerchoicecenter.org/>

52

INTERVIEW: BAT

V
A
P
E

HET NIEUWE MENTHOL-UNIVERSUM VAN VYPE

In een wereld waar honderdduizenden volwassen mentholrokers zoekende zijn naar een nieuwe manier om toch hun lievelingssmaak te consumeren, komt Vype van BAT met een spectrum aan nieuwe mentholsmaken. Creamy Mint anyone?

Tekst: Marco Barneveld

"De verkopen van de Vype ePen en ePod gaan goed," zegt Gijs Wilhelmij, External Affairs Manager bij British American Tobacco (BAT). "De introductie was geweldig. Al hadden we daarna helaas de hele mediaheisa afkomstig uit de Verenigde Staten, wat grote impact had over de hele linie van de categorie. Dat was een flinke knauw. Maar inmiddels zijn de cijfers weer terug op het niveau van augustus vorig jaar en ziet alles er goed uit. Door de corona-crisis,

omdat men meer thuis zit, lijken mensen meer te dampen. Men lijkt een klein beetje extra plezier uit genotsmiddelen te halen in deze onzekere tijden. De pods worden veel verkocht. Vype is marktleider in het gesloten pod segment in het speciaalzakenkanaal. Daarnaast is de ePen 3 vorig jaar uitgeroepen tot Best Product 2019 in de categorie e-sigaretten in de UK. Dit jaar is dat de ePod."

Kwaliteit

Kwaliteit is belangrijk voor BAT. "Vype-laboratoriums werken met deskundige wetenschappers, vapers en rokers om ervoor te zorgen dat Vype tot het allerbeste vape product behoort. Onze eLiquid caps en apparaten zijn in de EU gemaakt en zijn uitvoerig getest om een uitstekende smaakbeleving en veiligheid te garanderen."

Ook BAT kon in de afgelopen maanden de ondernemers niet eenvoudig bijstaan. "Op 19 maart hebben we een brief geschreven aan de branche," vertelt Wilhelmi. "Dat de gezondheid van de medewerkers en de ondernemers vooropstond en dat BAT vanaf huis ging werken. Ook onze Field Force. Toch hebben we zo goed en zo kwaad als mogelijk geprobeerd om gewone werktijden aan te houden en de ondernemer te ondersteunen."

"Via Vypeconnect.nl kunnen ondernemers antwoord krijgen op alle vragen," valt Chanita Kamerling, Brand Activation Executive B2B, hem bij. "Zo ook over het mentholverbod dat op 20 mei in werking is getreden."

860 miljoen mentholsigaretten

Alle partijen verwachten dat deze ban, die over heel Europa op dezelfde dag in werking trad, de verkopen van vapeproducten met mentholmaak een enorme boost zal geven. "Het mentholverbod heeft impact op ruim 322.000 mentholsigarettenrokers die gemiddeld 860 miljoen sigaretten op jaarbasis kopen. De Nederlandse tabaksindustrie bestaat voor 8,7% uit mentholsigaretten en rooktabak. Je hebt het over een aardig grote doelgroep die allen op zoek gaan naar een alternatief," weet Wilhelmi. "We zijn daar als BAT al op ingesprongen met de campagne Embracing Change," zegt Kamerling.

En niet alleen met een campagne. BAT heeft tevens het smaakuniversum van Vype uitgebreid met het oog op de wensen van de menthol consument. "Omdat vape producten zijn vrijgesteld van het mentholverbod, kunnen klanten experimenteren met de nieuwe menthol pod-reeks van Vype. Met de nieuwe smaken bieden we consumenten het vervangende product," zegt Kamerling.

Nieuwe smaken

En Vype komt met een uitbreiding die uitnodigt tot een mooie smaakreis naar de uithoeken van menthol. Zo heb je voor de ePen 3 de nieuwe smaken Peppermint Tobacco (een mix van verse pepermint en authentieke tabakssmaak in 12 mg/ml en 18 mg/ml nicotine), Creamy Mint (een mix van een warme, gebrande zoete smaak gebalanceerd door een koele, zachte muntsmaak in 12 mg/ml en 18 mg/ml) en Iced Berry (een mix van frisse munt- en rode

bessensmaak in 12 mg/ml). Voor de ePod zijn de smaken Peppermint Tobacco en Creamy Mint nieuw. Beiden in 12 mg/ml en 18 mg/ml.

De Crushed Mint, die nu al op de markt is, blijft verkrijgbaar. Kortom, vier menthol smaken waarvan drie nieuw. Van een warme gebrande zoete menthol smaak tot een authentieke menthol smaak. Daar zit voor iedere menthol damper wat bij.

Nicotine salts

"Het nieuwe menthol assortiment geeft meer variatie en heeft een rijkere menthol smaak," zegt ook Kamerling. "De eLiquids bevatten nicotine salts en geven een hoogwaardige menthol sensatie en vapering. Hierdoor kunnen zowel menthol rokers als vapers de wereld van menthol vaperen verkennen."

Extra aantrekkelijk voor de verkennende consument is de Vype ePen 3 starterkit. "In dit pakket zit de Vype ePen 3, met alle toebehoren zoals oplaadkabel en handleiding. Daarnaast zitten er twee pods bij van 12 mg/ml nicotine in de smaken Crushed Mint en Peppermint Tobacco. En dat slechts voor € 15,95 als retail adviesprijs.

53

V
A
P
E

Minder nicotine?

BAT merkt een trend van minder nicotine. Daarom zijn een aantal populaire smaken voor de Vype ePen 3 nu ook verkrijgbaar met lagere nicotinegehalten. Zo is de Crushed Mint verkrijgbaar in 0 mg/ml en 6 mg/ml, Dark Cherry in 6 mg/ml en Green Apple in 0 mg/ml.

Vype connect

Heb je vragen over Vype? Meld je dan aan op Vypeconnect.nl, daar vind je antwoord op al je vragen en kun je tevens deelnemen aan diverse activiteiten waarbij je punten kunt verdienen.

IQOS

*HET ALTERNATIEF
MET ECHTE TABAK.*

HEETS made for IQOS

Alleen voor volwassenen

Confidentiële informatie - Commerciële informatie - Uitsluitend bestemd voor personen werkzaam in de tabakshandel. Deze informatie mag niet gekopieerd, doorgestuurd, verspreid, opgehangen noch gebruikt worden voor andere doeleinden. V.U.: Philip Morris Benelux B.V., Borsbeeksebrug 24, B-2600 Berchem.

Dit tabaksproduct schaadt uw gezondheid en is verslavend

ANTWOORDEN

Quiz

1. A – China (Hon-Lik, een zware roker van Chinese afkomst die een betere oplossing zocht voor zijn nicotinebehoefte.)
  2. B – Bleekselderij
  3. D – Het is onmogelijk om een coil zelf te maken
  4. C – 2500
  5. A – PG en VG: Propyleen-glycol en glycerol (vegetable glycerin)
  6. B – Watten van organisch katoen
  7. B – Het werkt verlamdend op het zenuwstelsel
  8. B – Alessandro Volta
  9. B – 300 tot 350 keer opladen
  10. C – Het veroorzaakt een droge mond
  11. D – Vitamine C bruistabletten
  12. B – Het geeft een extra smaakdementie aan vaperen
  13. A – Het mondstukje van de verdamper
  14. C – Iemand die net begonnen is met vaperen
  15. A – Nichroom
  16. B – Heat not burn
  17. B – Grote wolken blazen met zijn/haar e-sigaret
  18. C – Open podsysteem
  19. C – Thailand
  20. A – Nieuw-Zeeland
-
-

NEXT

In het volgende nummer

—

55

V
A
P
E

DE POTENTIE VAN SLIM BELEID

Zoals je wellicht hebt gelezen in het interview met Esther Croes van het Trimbos Instituut, is het voor verstokte rokers een beter alternatief om 100% over te stappen op het vaperen. De liberalisering van vaperen heeft een enorm potentieel en kan miljoenen mensen helpen om over te stappen van traditioneel roken op vaperen. In samenwerking met het Consumer Choice Center onderzochten we 61 landen en beoordeelden hoe slim beleid de overstap gemakkelijker zou kunnen maken. We hebben op basis van de cijfers van het progressieve beleid van het Verenigd Koninkrijk ook berekend hoeveel mensen er wereldwijd zullen stoppen met roken wanneer dit beleid overal ingevoerd wordt. En dat is best indrukwekkend. Dus, hou je van cijfertjes? Mis dan de volgende editie vooral niet.

Goede zaken en blijf gezond!

Team VAPE Magazine

vype

ePod

ePen 3

NIEUW

FEEL THE FRESHNESS...

12 mg/ml 18 mg/ml

Peppermint Tobacco

12 mg/ml 18 mg/ml

Creamy Mint

12 mg/ml 18 mg/ml

Peppermint Tobacco

12 mg/ml 18 mg/ml

Creamy Mint

12 mg/ml

Iced Berry

Vype ePod

Vype ePen 3

Deze communicatie is uitsluitend bestemd voor wederverkopers van tabaks- en nicotineproducten.

Nicotine is zeer verslavend